PŘÍSNĚ TAJNÉ

ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1967 V Praze dne 1. dubna 1967 Číslo 3

Podle NMV č. 2 Věstníku MV ČSSR č. 1/1969

platí celostátně

Zrušen podle RMV ČSSR č. 41/1976.

Předpis pro činnost oddělení pasových kontrol Státní bezpečnosti - vydání

(A-oper-I-2)

Rozkaz je zapracován v předpise A-oper-I-2, nebyl samostatně vydáván. Pro potřebu dokumentace je proveden opis a uložen v ročníku 1967.

Čj. SV-0010/40-1967

V Praze dne 11. dubna 1967

Odbor archivní a spisové služby
ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ (SVAZKU)
dnem 1. 4. 1999, pokynem MV č. 6/1999.
Mgr. Jan Frolík

Rozkaz je zapracován
v předpise A-oper-I-2

OPIS

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ~~

ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1967 | V Praze dne 1. dubna 1967 | Číslo 3

Zrušen podle RMV ČSSR č. 41/1976.

Předpis pro činnost oddělení pasových kontrol
Státní bezpečnosti - vydání

K zajištění jednotného výkonu služby na odděleních pasových kontrol Státní bezpečnosti vydávám "Předpis pro činnost oddělení pasových kontrol Státní bezpečnosti" (A-oper-I-2) a stanovím počátek jeho účinnosti ode dne 1. května 1967.

U k l á d á m

1. náměstku ministra vnitra a náčelníku hlavní správy StB, náčelníkům krajských správ SNB a náčelníkům správ StB

   zajistit, aby s předpisem byli seznámeni podřízení pracovníci v rozsahu nutném pro výkon jejich služby, kontrolovat dodržování předpisu a činit opatření k odstranění zjištěných nedostatků;

2. náčelníkům správ StB

   v souladu s rozkazy a pokyny náčelníka hlavní správy StB a pokyny náčelníka II. správy HSStB řídit a kontrolovat agenturně operativní činnost OPK a poskytovat jim účinnou pomoc při budování a využívání důvěrnické a informátorské sítě.

Dnem 1. května 1967 z r u š u j i :

- čl. 3 NMV č. 3/1959,
- čl. 9 NMV č. 9/1960 a jím vydaný služební předpis PS-I-3 "Předpis pohraničních kontrol",
- rozkaz velitele PVS č. 011/64 "Směrnice pro činnost OPK na úseku kontrarozvědné práce",
- směrnice pro činnost oddělení pohraniční kontroly, vydané pod čj. PVS-0012472/12-65 ze dne 1. 4. 1965.

První náměstek ministra vnitra
plukovník Jan Z á r u b a v. r.

SV-0010/40-1967

Poznámka: rozdělovník ~~a rukopis je založen u~~ předpisu A-oper-I-2.

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ

Ministerstvo vnitra České republiky 4

VNITŘNÍ SPRÁVA MV
DOKUMENTACE

3

M I N I S T E R S T V O V N I T R A

A-oper-I-2

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ!~~

Výtisk č.: ⁂ 000009

PŘEDPIS
pro činnost oddělení pasových kontrol Státní bezpečnosti

Podle NMV č. 2 Věstníku MV ČSSR č. 1/1969
platí celostátně

Praha 1967

Další úkoly pro oddělení pasových kontrol při příjezdu i odjezdu cizinců viz RMV ČSSR č. 46/1970 str. 5, část III písm. A.

Směrnice k vydávání výjezdních doložek k cestám čs. občanů do kapitalistických států viz NMV-52/1970 Věstníku částka 44.

MINISTERSTVO VNITRA

Vydáno čl. 3 RMV č. 3
ze dne 1. dubna 1967

Podle NMV ČSSR č. 24/1974 platí pro FMV.

Zrušeno podle RMV ČSSR č. 41/1976.

PŘEDPIS
pro činnost oddělení pasových kontrol Státní bezpečnosti

pasové kontroly
pohraniční kontroly
agentura
operativa
cestovní doklady
dopravní prostředky
diplomatické
spolupráce
sankčnost
hranice státní
hraniční přechody
kontroly
oddělení
pasové a výjezdní záležitosti
prohlídky

Praha 1967

archiv bezpečnostních složek

A-oper-I-2

Tento předpis obsahuje

a) 36 stran textu
b) přílohy č. 1—7
c) doplňky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

archiv bezpečnostních složek

Zrušení podle RMV ČSSR č. 41/1976.

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ~~!

ROZKAZ
ministra vnitra

PŘEDPIS PRO ČINNOST ODDĚLENÍ PASOVÝCH KONTROL STÁTNÍ BEZPEČNOSTI — VYDÁNÍ

K zajištění jednotného výkonu služby na odděleních pasových kontrol Státní bezpečnosti vydávám „Předpis pro činnost oddělení pasových kontrol Státní bezpečnosti" (A-oper-I-2) a stanovím počátek jeho účinnosti ode dne 1. května 1967.

Ukládám:

1. **náměstku ministra vnitra a náčelníku hlavní správy StB, náčelníkům krajských správ SNB a náčelníkům správ StB**
   zajistit, aby s předpisem byli seznámeni podřízení pracovníci v rozsahu nutném pro výkon jejich služby, kontrolovat dodržování předpisu a činit opatření k odstranění zjištěných nedostatků;
2. **náčelníkům správ StB**
   v souladu s rozkazy a pokyny náčelníka hlavní správy StB a pokyny náčelníka II. správy HSStB řídit a kontrolovat agenturně operativní činnost OPK a poskytovat jim účinnou pomoc při budování a využívání důvěrnické a informátorské sítě.

Dnem 1. května 1967 zrušuji:

— čl. 3 NMV č. 3/1959,
— čl. 9 NMV č. 9/1960 a jím vydaný služební předpis PS-I-3 „Předpis pohraničních kontrol",
— rozkaz velitele PVS č. 011/64 „Směrnice pro činnost OPK na úseku kontrarozvědné práce",
— směrnice pro činnost oddělení pohraniční kontroly, vydané pod čj. PVS-0012472/12-65 ze dne 1. 4. 1965.

RMV č. 3/1967 čl. 3
V Praze dne 1. dubna 1967

První náměstek ministra vnitra:
plk. Jan ZÁRUBA v. r.

OBSAH

HLAVA 1.

Všeobecná ustanovení 7

HLAVA 2.

Hlavní úkoly OPK 9

HLAVA 3.

Povinnosti náčelníka a pracovníků OPK 11

HLAVA 4.

Agenturně operativní činnost OPK 13

Stať 1.

Všeobecná ustanovení 13

Stať 2.

Úkoly OPK na úseku agenturně operativní činnosti . 14

Stať 3.

Získávání a dokumentace operativních poznatků na OPK 15

Stať 4.

Odhalování tajných schránek v dopravních prostředcích 17

Stať 5.

Informátorská a důvěrnická síť OPK a její řízení . . 19

Stať 6.

Používání prostředků operativní a speciální techniky 21

HLAVA 5.

Výkon služby OPK 22

Stať 1.

Kontrola cestovních dokladů 22

Stať 2.

Prohlídka dopravních prostředků 23

HLAVA 6.

Odbavování diplomatů a jiných význačných osob . . 26

HLAVA 7.
Kontrola tiskovin a ostatních informačních prostředků 28

HLAVA 8.
Zpracovávání dokumentace 30

HLAVA 9.
Režim na hraničním přechodu a v celništi 30

HLAVA 10.
Spolupráce s ostatními orgány 31

HLAVA 11.
Zdravotnická ochrana státních hranic 33

HLAVA 12.
Závěrečná ustanovení 34

PŘÍLOHY

č. 1. Pokyny pro hlášení důležitých událostí na OPK

č. 2. Seznam hraničních přechodů pro dálkovou přepravu

č. 3. Zákon č. 70/1965 Sb., o Sboru národní bezpečnosti

č. 4. Zákon č. 63/1965 Sb., o cestovních dokladech

č. 5. Vyhláška č. 64/1965 Sb., kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o cestovních dokladech

č. 6. Zákon č. 68/1965 Sb., o pobytu cizinců na území ČSSR

č. 7. Vyhláška č. 69/1965 Sb., kterou se vydávají podrobnější předpisy o pobytu cizinců na území ČSSR

HLAVA 1

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

1. Oddělení pasové kontroly (dále jen „OPK") jsou organizačními útvary Státní bezpečnosti přímo podřízenými územně příslušným krajským správám SNB. Po stránce odborné je činnost OPK řízena 2. odbory příslušných správ StB (dále jen „SStB") a 6. odborem II. správy hlavní správy StB (dále jen „HSStB").

2. OPK vykonávají svou působnost na hraničních přechodech ČSSR (železničních, silničních, říčních a leteckých), určených pro mezinárodní dálkovou přepravu osob a zboží přes státní hranice.

3. Při plnění služebních úkolů jsou OPK povinna úzce spolupracovat s orgány celní správy. Podrobnosti o součinnosti OPK a orgánů celní správy na hraničních přechodech stanoví zvláštní předpisy; tyto předpisy rovněž stanoví, na kterých hraničních přechodech místo OPK provádějí kontrolu cestovních dokladů, osobní prohlídky a bezpečnostní prohlídky dopravních prostředků přestupujících státní hranice orgány celní správy.

4. Do míst, která jsou určena pouze pro přechodné pasové odbavování osob nebo prohlídku dopravních prostředků, jsou podle potřeby vysílány podle rozhodnutí náčelníka SStB a po souhlase náčelníka II. správy HSStB stálé nebo dočasné hlídky OPK.

5. Na silničních hraničních přechodech odpovídá OPK za ochranu celniště, včetně závor a místa určeného ke stání dopravních prostředků. Prostor celniště určuje náčelník OPK v dohodě s vedoucím celnice (odbočky).

Na železničních, leteckých a říčních hraničních přechodech odpovídá OPK za prostor, v němž se provádí pasové odbavování osob a kontrola dopravních prostředků.

Na státních hranicích se socialistickými státy, kde jsou prováděny společné služby, je odpovědnost za ochranu prostoru hraničního přechodu přímo stanovena příslušnými mezistátními dohodami.

6. Výkon služby na hraničním přechodu se provádí zpravidla ve stejnokroji příslušníka StB. O tom, na kterých hraničních přechodech a při jakém druhu činnosti se vykonává služba v občanském oděvu, rozhoduje na návrh náčelníka OPK náčelník správy StB.

7. Výzbroj pracovníků OPK při výkonu služby určuje náčelník OPK. Při výkonu služby ve stejnokroji nosí se služební zbraň skrytě; při výkonu služby v bundokošilích je možno nosit zbraň na opasku. Na železničních hraničních přechodech, určených pouze pro odbavování zboží, nosí se zbraň zásadně na opasku.

8. Služební styk OPK s pasovými a celními orgány sousedního socialistického státu se uskutečňuje jen pokud to vyžaduje výkon služby. Na hraničních přechodech se socialistickými státy, kde jsou prováděny společné služby, je tento styk upraven příslušnými mezistátními dohodami.

Náčelník OPK na státních hranicích se socialistickými státy je z titulu své funkce též expertem příslušného hraničního zmocněnce pro řešení otázek, souvisejících s činností OPK.

9. Služební styk s pasovými a celními orgány NSR a Rakouska uskutečňuje pouze náčelník OPK nebo jím určený pracovník OPK; pokud dojde ke služebnímu styku mimo území ČSSR, musí být vybaven cestovním dokladem. O služebním styku s uvedenými orgány je náčelník OPK povinen informovat SStB předem nebo neprodleně po uskutečnění styku. Pokud je nutno uskutečnit služební styk na úrovni KSSNB, uskuteční jej pracovník určený náčelníkem SStB.

10. Délku služby určuje pracovníkům pasové kontroly náčelník OPK. Pracovník OPK může být velen do služby nepřetržitě na dobu nejdéle 12 hodin, na dobu delší jen ve výjimečných případech. Výkon služby všech pracovníků OPK, včetně náčelníka, se zaznamenává předepsaným způsobem ve stanovených dokumentech (čl. 111).

11. Záznamy o službě příslušníků PS MNO, kteří jsou přiděleni na OPK, vede velitel vysílající jednotky PS MNO.

12. Prověrky výkonu služby na hraničním přechodu organizuje a provádí náčelník OPK nebo jeho zástupce v denní i noční době tak, aby postihl a prověřil službu v době zvýšeného provozu. Zaměření prověrky určuje náčelník OPK podle situace a podmínek hraničního přechodu. Výsledek prověrky se zaznamenává do knihy služby.

13. Kontrolu příslušníků základní služby PS MNO, velených k výkonu služby na OPK na státních hranicích s NSR a Rakouskem, provádí zásadně náčelník OPK nebo jím určený zástupce.

Po dobu výkonu služby na OPK jsou hlídky PS MNO podřízeny náčelníku OPK a velitel jednotky nemá nad nimi právo kontrolní činnosti. Zjištěné nedostatky v činnosti hlídek PS MNO řeší náčelník OPK s velitelem té jednotky PS MNO, který ji vyslal k výkonu služby na OPK.

14. Řádná dovolená pracovníků OPK se plánuje v průběhu celého roku tak, aby nebyl narušen řádný chod služby OPK. V době letní turistické sezóny plánuje se dovolená tak, aby ve stejnou dobu nebylo na dovolené více jak 20% skutečného stavu pracovníků OPK.

HLAVA 2

HLAVNÍ ÚKOLY OPK

15. Základní úkoly OPK jsou stanoveny:

zákonem č. 70/1965 Sb., o Sboru národní bezpečnosti, zákonem č. 63/1965 Sb., o cestovních dokladech a zákonem č. 69/1965 Sb., o pobytu cizinců na území ČSSR. Na základě těchto zákonů plní OPK zejména tyto úkoly:

a) kontrolují cestovní doklady osob překračujících státní hranice; přitom sledují a zabraňují pokusům osob o překročení státních hranic na padělané nebo neplatné cestovní doklady,

b) udělují cizincům československá víza v případech stanovených zvláštními předpisy,

c) provádějí prohlídky dopravních prostředků přestupujících státní hranice s cílem zabránit nezákonné přepravě osob a zboží přes státní hranice a odhalit tajné schránky,

d) podle okolností případu nebo na příkaz nadřízených orgánů provádějí osobní prohlídky osob překračujících státní hranice s cílem zabránit — z hlediska politicko-bezpečnostního — přepravě zahraničních tiskovin, filmových, fotografických nebo zvukových záznamů, osobních dokladů a jiných předmětů, jejichž vývoz nebo dovoz je čs. právními předpisy zakázán,

e) plní státně bezpečnostní úkoly a vykonávají agenturně operativní činnost v rozsahu stanoveném těmito směrnicemi a pokyny nadřízených orgánů,

f) vyhledávají zajímavé státně bezpečnostní poznatky k osobám překračujícím státní hranice,

g) vytěžují čs. občany, přijíždějící z kapitalistických států, pokud jde o poměry v těchto státech, zejména přesuny vojsk, způsob pasové kontroly apod.,

h) provádějí doprovod dopravních prostředků přestupujících státní hranice speciálně vyčleněnými hlídkami v případech, kdy je to z hlediska výkonu služby nutné a pokud to mezistátní dohody umožňují,

ch) ve spolupráci s jednotkami PS MNO a orgány celní správy provádějí nezbytná opatření k zabránění narušení státních hranic a plní stanovené úkoly pokud jde o ochranu a obranu státního území ČSSR,

i) v dohodě s vedoucím celnice (odbočky) vytvářejí na hraničním přechodu vhodný režim a dbají na jeho přísné dodržování. Zejména nedovolují, aby v prostoru celniště se pohybovaly osoby, které nejsou odbavovány nebo nemají vztah k činnosti na hraničním přechodu.

16. Při plnění úkolů uvedených v článku 15 jsou OPK povinna vyvíjet maximální úsilí k zabezpečení rychlého a plynulého odbavování osob a dopravních prostředků, přestupujících státní hranice ČSSR.

HLAVA 3

POVINNOSTI NÁČELNÍKA A PRACOVNÍKŮ OPK

17. Za veškerou činnost OPK odpovídá náčelník OPK, který je přímým nadřízeným všech pracovníků OPK. Náčelník OPK má zejména tyto povinnosti:

— hospodárně a pružně organizovat výkon služby při pasovém odbavování, prohlídce dopravních prostředků a ochraně hraničního přechodu; přitom dbát, aby pracovníci OPK měli před nástupem služby dostatečný odpočinek;

— řídit a organizovat agenturně operativní činnost OPK:

— pečovat o speciální a operativní techniku přidělenou OPK;

— provádět výchovu a výcvik pracovníků OPK s cílem neustále zvyšovat jejich politickou, operativní, odbornou a jazykovou připravenost;

— soustavně studovat formy a metody nepřítele při organizování nezákonné přepravy osob a zboží přes státní hranice nebo jiné trestné činnosti a včas činit nutná opatření ke zmaření takové činnosti;

— provádět kontrolu výkonu služby podřízených pracovníků a včas odstraňovat zjištěné nedostatky;

— organizovat za mimořádné situace podle zvláštních pokynů obranu hraničního přechodu.

18. Zástupce náčelníka OPK je podřízen přímo náčelníku OPK a plní jím stanovené úkoly. V době nepřítomnosti náčelníka OPK ho v plném rozsahu zastupuje a odpovídá za veškerou činnost OPK.

19. U OPK, kde není stanoven zástupce náčelníka, určí náčelník OPK pro dobu své nepřítomnosti pracovníka OPK, který jej zastupuje. Po dobu výkonu této funkce náležejí určenému pracovníku OPK práva a povinnosti náčelníka OPK.

20. Dozorčího důstojníka OPK určuje náčelník OPK z pracovníků OPK na dobu nejdéle 12 hodin. Dozorčí důstojník OPK má zejména tyto povinnosti:

— znát operativní situaci na hraničním přechodu v rozsahu nutném pro výkon jeho služby;

— v nepřítomnosti náčelníka OPK, jeho zástupce nebo pracovníka určeného podle článku 19 řídit výkon služby na OPK;
— v době určené náčelníkem OPK provádět kontrolu cestovních dokladů a prohlídku dopravních prostředků.

Další úkoly dozorčího důstojníka stanoví náčelník OPK podle druhu a zvláštnosti hraničního přechodu a stávající operativní situace.

21. Pracovníci OPK jsou zejména povinni:

— soustavně prohlubovat a aktivně využívat operativních a jazykových znalostí k získávání poznatků k vízovým cizincům a ostatním osobám, překračujícím státní hranice;
— přesně plnit uložené operativní úkoly;
— dodržovat rozkazy, směrnice a pokyny, upravující výkon pasové kontroly a v potřebném rozsahu mezistátní dohody nebo ujednání, která mají vztah k činnosti OPK;
— zdokonalovat svoje znalosti v rychlém rozpoznávání závad v cestovních dokladech, odhalování padělků a jiných záludností cizích rozvědek;
— seznamovat se s konstrukcí dopravních prostředků, přejíždějících státní hranice z hlediska možného ukrytí osob, tajných schránek, zboží nebo jiného materiálu;
— v potřebném rozsahu ovládnout operativně technické prostředky, přidělené na OPK a zajistit jejich aktivní využití při dodržování všech zásad, stanovených ve Směrnicích o používání operativní techniky (A-oper-VI-1).

22. Pracovníkům OPK je v zásadě zakázáno přijímat od cestujících jakékoliv dárky, používat jejich služeb, jakož i požívat při výkonu služby alkoholické nápoje. Výjimku z tohoto zákazu povoluje náčelník OPK, zejména jestliže to vyžaduje operativní potřeba nebo společenská zdvořilost. Přijetí dárků hlásí náčelník OPK náčelníku 3. odd. správy StB a dále postupuje podle jeho rozhodnutí.

23. Pracovníci OPK jsou při výkonu služby oprávněni používat zbraně podle zákona č. 70/1965 Sb., o Sboru národní bezpečnosti a RMV č. 30/1965.

HLAVA 4

AGENTURNĚ OPERATIVNÍ ČINNOST OPK

Stať 1

Všeobecná ustanovení

24. Stále rostoucí rozvoj cestovního ruchu vyžaduje vytvářet na OPK základní předpoklady pro kvalitní plnění agenturně operativních úkolů tak, aby byly v souladu s celkovým zaměřením Státní bezpečnosti na úseku boje proti nepřátelské činnosti VC a jiných osob vůči ČSSR. Činnost Státní bezpečnosti při rozpracování nepřátelské činnosti VC a ostatních osob začíná již v prostoru hraničního přechodu. Proto účelem a cílem agenturně operativní práce na OPK je vytvářet co nejvhodnější podmínky k provádění potřebných opatření k dosažení maximální výslednosti v získávání a dokumentování operativních poznatků.

25. Agenturně operativní činnost na OPK se organizuje a provádí ve smyslu příslušných služebních předpisů a pokynů nadřízených orgánů s přihlédnutím k podmínkám služby na hraničním přechodu.

26. Do aktivního plnění úkolů agenturně operativní práce na OPK, kromě práce s tajnými spolupracovníky, jsou zapojeni všichni pracovníci OPK. Vyhledávání, získávání a řízení tajných spolupracovníků provádí pouze k tomu určení pracovníci OPK za přímého řízení a pomoci náčelníka OPK. Pracovníky OPK, kteří budou pracovat s tajnými spolupracovníky, schvaluje náčelník 2. odboru příslušné SStB na návrh náčelníka OPK.

27. Údaje operativního charakteru, které mají vztah k činnosti OPK, může náčelník OPK předat operativním pracovníkům StB, kteří ho přímo neřídí, jen po souhlase příslušného nadřízeného náčelníka nebo CENTRU SStB anebo CENTRU Praha.

Toto omezení se nevztahuje na sdělování nutných informací orgánům sledování nebo operativní techniky MV.

Stať 2

Úkoly OPK na úseku agenturně operativní činnosti

28. Na úseku agenturně operativní činnosti plní OPK tyto základní úkoly:

a) ve smyslu rozkazů a pokynů náčelníka HSStB a pokynů II. správy HSStB provádí agenturně operativní činnost mezi orgány pasové a celní služby NSR a Rakouska, jakož i mezi pracovníky různých služeb na čs. hraničních přechodech;

b) nepřetržitě a cílevědomě získává operativní poznatky k VC a jiným osobám operativního zájmu, překračujícím státní hranice;

c) podle přímých pokynů HSStB, CENTRU Praha a SStB, zabezpečuje přesné a rychlé plnění konkrétních operativních úkolů;

d) k aktivnímu a efektivnímu plnění operativních úkolů buduje a využívá v prostoru hraničního přechodu síť tajných spolupracovníků, důvěrníků a oficiálních styků;

e) při agenturně operativní činnosti cílevědomě a konspirativně využívá přidělené prostředky operativní techniky;

f) podle pokynů HSStB, CENTRU Praha, SStB nebo z vlastního rozhodnutí provádí ve smyslu trestního řádu dokumentaci získaných poznatků — signálů (fotografování cestovních dokladů, osoby, dopravního prostředku, zápisy o výpovědi apod.) a dokumentaci trestné činnosti zjištěné při odbavování osob (pašování, ilegální převozy osob atd.);

g) odhaluje tajné schránky v dopravních prostředcích, přestupujících státní hranice a podle rozhodnutí CENTRU Praha nebo SStB provádí další opatření, včetně vyhotovení příslušné dokumentace;

h) v rámci spolupráce aktivně a vhodně využívá orgánů celní správy k plnění dílčích úkolů operativního charakteru;

i) dbá na přísnou konspiraci a ochranu používaných prostředků speciální i operativní techniky, jakož i ochranu

vlastního prostředí před pokusy nepřátelských rozvědek o proniknutí do činnosti OPK a celní správy.

29. Veškeré operativní požadavky, jejichž provedení má OPK zabezpečit, jsou OPK ukládány pouze prostřednictvím CENTRU Praha nebo oddělením pasové kontroly 6. odboru II. správy HSStB. Jiné orgány SNB nemají právo vydávat OPK v tomto směru žádné pokyny. Pouze v případě nebezpečí z prodlení zajistí splnění požadavku jiných orgánů SNB náčelník OPK nebo jeho zástupce. Splnění operativních požadavků hlásí OPK přímo CENTRU Praha; nemá-li OPK telefonní spojení, nebo v důsledku špatné slyšitelnosti, podá hlášení prostřednictvím CENTRU SStB. Výjimku tvoří požadavky KSSNB jednorázového charakteru na opatření k čs. občanům, překračujícím státní hranice, které mohou být dány CENTREM SStB na OPK v rámci kraje přímo.

Stať 3

Získávání a dokumentace operativních poznatků na OPK

30. Získávání poznatků a dokumentace o podezřelé činnosti VC a ostatních osob operativního zájmu, překračujících státní hranice, provádí OPK především:

a) sítí tajných spolupracovníků, důvěrníků a oficiálních styků;

b) osobním stykem příslušníků OPK při rozhovorech s cestujícími v průběhu odbavování, nebo pozorováním cestujícího v době jeho pobytu v prostoru hraničního přechodu, jakož i v případech, kdy cestující porušil pasové nebo celní předpisy;

c) zaměřováním a vytěžováním orgánů celní správy v rámci vzájemné spolupráce na hraničním přechodu;

d) operativní technikou, vybudovanou na OPK.

31. Při získávání poznatků k VC a jiným osobám operativního zájmu, překračujícím státní hranice, se pracovníci OPK zaměřují především na tyto skutečnosti:

— zda osoba jeví v průběhu odbavování známky nervozity, nebo její chování je jinak podezřelé,

— zda osoba je vybavena neobvyklými technickými přístroji, které nemají vztah k účelu cesty (teleobjektivy, nahrávací přístroje, speciální fotoaparáty a filmové kamery, radiovysílače nebo radiopřijímače atd.) nebo přiváží neúměrné množství různých darů vysoké hodnoty nebo západních tiskovin, filmových, fotografických nebo zvukových záznamů apod.,
— zda cizinec převáží nadměrné částky cizí měny nebo provádí směnu valut, jejíž výše není úměrná délce jeho pobytu v ČSSR nebo pro delší pobyt v ČSSR neprovádí vůbec žádnou směnu valut,
— zda na vozidle byla provedena konstrukční úprava, která by mohla sloužit k vytvoření vhodných prostorů pro úkryt osoby nebo materiálu,
— zda si cizinec neoprávněně neprodloužil pobyt na území ČSSR, přičemž důvody zdržení, které uvádí, se jeví podezřelé,
— zda cizinec používá neobvykle často čs. tranzitní vízum, průjezd neuskuteční nebo jej svévolně zneužije k pobytu na území ČSSR,
— projevuje-li cizinec určité znalosti českého nebo slovenského jazyka, situace v ČSSR, ačkoliv v ČSSR údajně nikdy nebyl nebo se velmi zřídka zdržoval,
— na zjištění čs. emigrantů, kteří přijíždějí do ČSSR jako cizí státní příslušníci,
— na styky VC s čs. občany, kteří je do prostoru OPK doprovázejí nebo je očekávají, na zanechání různých vzkazů pro čs. občany apod.,
— používá-li osoba různé speciální zámky na kufrech a taškách nebo má v zavazadlech různé plány, nákresy apod.,
— vyváží-li čs. občan do ciziny různé doklady, peníze, cenné dokumenty a věci nebo podezřelé písemnosti, které nesouvisí s charakterem jeho cesty a mohou vést k podezření z emigrace nebo jiné trestné činnosti,
— přiváží-li čs. občan, vracející se z ciziny (zejména z kapitalistických států) různé dárky nebo předměty takové hodnoty, které nejsou úměrné jeho valutovým možnostem, nebo se jeví jinak podezřelým,

— na vytěžování čs. občanů, přijíždějících z kapitalistické ciziny, o způsobu jejich pasového odbavování v cizině, o činnosti cizích ozbrojených sil a k jiným závažným otázkám.

32. Při získávání poznatků k cizincům v době jejich pobytu v prostoru hraničního přechodu využívají pracovníci OPK možností orgánů celní správy a pracovníků různých služeb, kteří se zdržují v prostoru hraničního přechodu a přicházejí do styku s cestujícími nebo mají možnost k získávání poznatků. Pracovníci OPK využívají přitom maximálně svých operativních a jazykových znalostí.

Rozhovory s cestujícími musí být vedeny vhodnou a nenásilnou formou, aby zájem o cizince nebyl zřejmý. Při rozhovorech s cizinci, případně při provádění jiných opatření je nutno přihlédnout i k časové možnosti pracovníků OPK pro pasové odbavení.

33. Každý zjištěný poznatek operativního významu nebo podezřelý signál hlásí pracovník OPK ihned náčelníkovi OPK (zástupci), který po zhodnocení zajistí rychlé předání poznatku (telefonicky nebo dálnopisně) CENTRU Praha. O získaném poznatku informuje náčelník OPK rovněž CENTR nadřízené SStB, jestliže se osoba bude zdržovat nebo zdržovala trvale nebo přechodně na území jejího kraje.

Získané poznatky k osobám překračujícím státní hranice se zpracovávají formou písemného záznamu v jednom vyhotovení, který se zakládá na OPK s uvedením kdy, komu a jak byl poznatek předán. Získané poznatky zasílá OPK podle pokynů CENTRU Praha té součásti, která je vyžadovala.

V případě, že na OPK přijede osoba, o které se zjistí, že je jakkoliv zpravodajsky činná, musí být tato skutečnost přísně utajena. Příjezd takovéto osoby hlásí náčelník OPK neprodleně náčelníku SStB, náčelníku CENTRU Praha nebo náčelníku 6. odboru II. správy HSStB.

Stať 4

Odhalování tajných schránek v dopravních prostředcích

34. OPK při prohlídce dopravních prostředků odhalují tajné schránky, při čemž věnují maximální pozornost místům a pros-

torům, které jsou vhodné pro jejich umístění. Na hraničních přechodech se socialistickými státy, na nichž provádějí prohlídku dopravních prostředků orgány celní správy — vyžádá-li si to operativní situace — spolupůsobí při této prohlídce i pracovníci OPK. Zjistí-li orgán celní správy při prováděné prohlídce dopravních prostředků tajnou schránku, informuje o tom neprodleně OPK, které provádí další opatření.

35. Při prohlídce dopravních prostředků lze rozeznávat dva druhy tajných schránek (dále jen „TS"):

a) agenturní TS — používané nepřátelskými rozvědkami pro přepravu špionážních zpráv a jiných materiálů;

b) podloudnické TS — používané domácími i zahraničními podloudníky pro přepravu zboží a valut a jiných předmětů větší hodnoty.

Každý nález TS hlásí OPK neprodleně na CENTR Praha, odkud obdrží další pokyny. V hlášení se uvede: velikost, druh, případně obsah TS, místo jejího uložení, zda místo nálezu je obsazeno cestujícími či nikoliv (kupé, v chodbě vlaku apod.). Kromě toho OPK zajistí podle možnosti ofotografování místa nálezu a obsahu TS; není-li možno provést ofotografování, vyhotoví náčrtek s přesnou legendou. O nálezu TS zpracuje OPK příslušný protokol, který vyhotoví ve 3 výtiscích (1× pro II. správu HSStB, 1× pro SStB, 1× pro OPK). Obsah TS musí být v protokole podrobně popsán. Při nálezu TS, o které byl již sepsán „protokol" dříve, se zpracuje pouze jeho doplnění ve 3 vyhotoveních (pro OPK, SStB a II. správu HSStB); při hlášení nálezu takovéto TS upozorní OPK, že jde o TS, hlášenou dne....., na kterou byla zpracována dokumentace („protokol č. ....."). Je-li TS odhalena v obsazeném oddílu dopravního prostředku, zjistí pracovník OPK v průběhu odbavování totožnost všech osob (bez rozdílu státní příslušnosti) v něm sedících a jejich osobní data předá při hlášení nálezu TS na CENTR Praha.

36. Při odhalování a dokumentování TS je nutno přísně dbát na dodržování zásad utajení samotného nálezu TS a vytvářet tak vhodné podmínky pro případné její sledování nebo jiná bezpečnostní opatření.

Při zjištění pokusu jakékoliv osoby o vybrání TS je třeba takovou osobu zadržet, izolovat od ostatních cestujících, nedovolit jí zničit obsah TS a dále postupovat podle rozhodnutí

CENTRU Praha. Jde-li o osobu s diplomatickým pasem, je nutno dodržovat potřebnou zdvořilost, taktnost a postupovat podle pokynů CENTRU Praha.

37. Neobdrží-li OPK od CENTRU Praha do doby odjezdu vlaku, ve kterém byla zjištěna TS konkrétní pokyny k jejímu vybrání nebo propuštění nebo nelze-li z časových důvodů takovéto rozhodnutí dosáhnout, postupuje takto:

a) při odjezdu dopravního prostředku z ČSSR obsah TS vybere a zašle s protokolem II. správě HSStB. Na hranicích se socialistickými státy informuje o této skutečnosti pasové orgány sousedního státu;

b) při příjezdu dopravního prostředku do ČSSR TS agenturního charakteru nebo TS podloudnického charakteru vysoké hodnoty doprovodí do místa, kde ji převezme operativní pracovník StB. Podloudnická TS se zbožím malé hodnoty se vybere a zašle s protokolem II. správě HSStB.

38. Kromě TS, uvedených v čl. 35, vyskytují se v železničních dopravních prostředcích úkryty různých předmětů osobní potřeby (oděvní součástky apod.). V těchto případech jde o pašování věcí menší hodnoty, které si cestující ukryl v dopravním prostředku před celní prohlídkou. Takovéto úkryty nelze posuzovat jako TS. Příslušníci OPK po zjištění takového úkrytu provádějí během jízdy vlaku opatření ke zjištění majitele věcí, aniž by to bylo na úkor řádného plnění úkolů pasového odbavení ostatních cestujících. Nalezené věci OPK zajistí a proti potvrzení předá orgánům celní správy. O nálezu podá OPK zprávu nadřízeným orgánům podle pokynů o hlášení mimořádných událostí.

Stať 5

Informátorská a důvěrnická síť OPK a její řízení

39. Jedním z hlavních prostředků OPK k získávání poznatků a podezřelých signálů o různých projevech nepřátelské činnost VC a jiných osob operativního zájmu v prostoru hraničního přechodu je informátorská a důvěrnická síť.

Síť tajných spolupracovníků, důvěrníků a oficiálních styků budují OPK z řad civilního obyvatelstva, které pracuje, bydlí, nebo jinak se zdržuje v prostoru nebo v blízkosti hraničního přechodu nebo na blízkých přístupových cestách k němu, především:

— z pracovníků prodejních stánků,
— z pracovníků poboček Čs. státní banky,
— z pracovníků jiných služeb, které se nacházejí bezprostředně v prostoru hraničního přechodu,
— z pracovníků restaurací, bufetů, autoservisů, poštovních úřadů, cestářů, důchodců a jiných osob, které vzhledem ke svému povolání nebo místu svého bydliště přicházejí nebo mají možnost přijít do styku s cizinci nebo alespoň pozorovat jejich případnou podezřelou činnost při cestě k hraničnímu přechodu nebo do vnitrozemí (např. styky cizince s čs. občany — osobní, telefonní a jiné, provádění různých úprav ve vozidle, podezřelé fotografování a podobně).

Při vyhledávání, získávání a řízení tajných spolupracovníků a důvěrníků se příslušníci OPK řídí Směrnicemi pro agenturně operativní práci.

40. Informátory a důvěrníky z řad osob, pracujících nebo se zdržujících bezprostředně v prostoru hraničního přechodu je třeba využívat především:

— ke sledování chování a jednání cizinců a dalších osob operativního zájmu po dobu jejich pobytu na hraničním přechodu,
— k navazování rozhovorů s cizinci s cílem zjistit bližší údaje o účelu cesty cizince, jeho plánech v ČSSR, stycích, známostech, jeho charakteristických rysech apod.,
— ke sledování podezřelých okolností, např. snahám o podplácení, dárkům, přílišné upovídanosti zaměřené k odvedení pozornosti, zájmu o informace, které se před příslušníky OPK snaží cizinec skrýt, navazování styků s čs. občany, budících dojem schůzek, telefonátům z hraničního přechodu apod.

41. Konkrétní zaměření a využívání informátorů a důvěrníků musí vždy vycházet z operativní situace, místních podmínek OPK a možností a schopností spolupracovníka. Za efektivnost cílevědomé a konspirativní využívání tajných spolupracovníků a důvěrníků odpovídá náčelník OPK.

42. Návrh na osobní styk s kandidátem na informátora schvaluje náčelník 3. oddělení 2. odboru SStB. Návrh na získání ke spolupráci schvaluje náčelník 2. odboru SStB. Souhlas k získání důvěrníka dává náčelník OPK. O důvěrnících OPK vede seznam náčelník OPK.

43. Výdaje vznikající v souvislosti s agenturně operativní činností OPK jsou hrazeny ze zvláštních finančních prostředků k tomu určených. Ve smyslu příslušných předpisů zabezpečuje 2. odbor SStB pro OPK příslušnou částku těchto zvláštních finančních prostředků (agenturní paušál) a vydává pokyny pro jejich používání a vedení příslušné evidence. Schvalování výdajů z těchto zvláštních finančních prostředků, včetně odměn pro spolupracovníky, se řídí podle příslušných předpisů MV; náčelník OPK má obdobnou schvalovací pravomoc jako náčelník oddělení 2. odboru SStB.

Stať 6

Používání prostředků operativní a speciální techniky

44. Používání prostředků operativní a speciální techniky je nedílnou součástí celkové činnosti OPK při prověrce cestovních dokladů a plnění operativních úkolů.

Podle svého charakteru a zaměření se rozlišují na:

— operativně technické, které odpovídají svým charakterem operativně technickým úkonům C-7, F-5;
— zajišťovací a kontrolní (proti falsifikaci cestovních dokladů, pro prohlídku dopravních prostředků apod.);
— fototechniku (včetně laboratoře).

45. Za aktivní, účelné a konspirativní využívání prostředků operativní a speciální techniky odpovídá náčelník OPK. Pro práci s těmito prostředky určí náčelník OPK schopné a odborně připravené pracovníky OPK.

Ostatní pracovníci OPK musí být seznámeni se základními zásadami použití uvedených prostředků.

46. Případné použití prostředků operativní a speciální techniky na území cizího státu smí být provedeno jen po předchozím souhlase náčelníka HSStB.

47. Vybavení OPK prostředky operativní a speciální techniky zajišťuje VI. správa MV podle požadavku II. správy HSStB.

Vlastní provádění technických úkonů, jejich údržbu a kontrolu, zajišťuje 6. odbor příslušné SStB.

48. Vyžádá-li si to operativní potřeba, může být prostředek operativní a speciální techniky na OPK dočasně obsluhován orgánem operativní techniky přímo.

49. Náčelník OPK je povinen s využitím prostředků operativní a speciální techniky organizovat a provádět rozbory cizích pasů (zejména kapitalistických), zjišťovat jejich markanty, změny v textu nebo celkovém složení s cílem odhalení případných falsifikátů.

Za tím účelem se provádí podle možností fotografování základních částí a údajů v jednotlivých pasech a vyhodnocují se k postupnému získávání podrobného přehledu o cizích pasech.

Získané podklady k cestovním dokladům se předávají k vyhodnocení II. správě HSStB.

HLAVA 5

VÝKON SLUŽBY OPK

Stať 1

Kontrola cestovních dokladů

50. Podle státní příslušnosti cestujícího, charakteru jeho cesty a druhu cestovního dokladu postupují při kontrole cestovních dokladů příslušníci OPK takto:

a) na základě předloženého cestovního dokladu prověří totožnost osoby a pravost cestovního dokladu z hlediska případné falsifikace;

b) prověří platnost cestovního dokladu pro stát, do něhož osoba cestuje (územní a časovou platnost, vízum cílového nebo průjezdního státu, podpis);

c) prověří platnost čs. víza (výjezdní doložky);

d) porovná údaje v cestovním dokladu cizince s údaji uvedenými v žádosti o čs. vízum a její správné a čitelné vyplnění;

e) prověří úplnost a správnost vyplnění evidenčního listu motorového vozidla se zaměřením na barvu, číslo a typ vozidla, případně vlek a osoby, cestující v dopravním prostředku;

f) provede kontrolu žádosti o čs. vízum podle indexu blokovaných osob (IBO a index jednorázových požadavků);

g) cestovní doklad, příjezdovou a odjezdovou část žádosti o čs. vízum a evidenční list motorového vozidla opatří razítkem příjezd, odjezdovou část opatří stanoveným zajišťovacím úkonem;

h) provede splnění případných operativních požadavků podle IBO, případně indexu jednorázových požadavků, jakož i hlášení příjezdu osob podle kategorií;

i) příjezd každého vízového cizince do ČSSR zapíše do evidenční knihy příjezdu VC;

j) provede statistický záznam o příjezdu i odjezdu osoby;

k) při udělování čs. víz provede prověrku osoby v INO, dále v IBO a indexu jednorázových požadavků.

Není-li důvod čs. vízum neudělit, předá cizinci k vyplnění tiskopis žádosti o čs. vízum (evidenční list motorového vozidla) a na základě vyplněné žádosti udělí cizinci čs. vízum a pasově ho odbaví.

Stať 2

Prohlídka dopravních prostředků

51. Prohlídkou dopravních prostředků se rozumí opatření k zajištění důkladné prohlídky všech dopravních prostředků, které přestupují státní hranice, zvláště pak těch částí, kterých může být využito k nezákonné přepravě osob, zboží, nebo jiného materiálu přes státní hranice.

Prohlídka železničních dopravních prostředků

52. U železničních dopravních prostředků se prohlížejí zejména plošiny, chodby, záchody, umývárny, stropní prostory,

vodní nádrže, místa pod sedadly nebo lůžky, služební oddíly, jídelní vozy, skladové a ložné prostory, lokomotivy, prostor pro uložení motoru atd.

53. Prohlídka oddílů obsazených cestujícími se provádí tak, že kontrolující orgán taktním způsobem požádá obě krajní osoby u chodby vagonu o uvolnění místa a zkontroluje prostor pod sedadly. Má-li krajní osoba diplomatický pas, požádá příslušník OPK o uvolnění místa další osobu. V lůžkových vozech i obsazených, se prohlíží prostor pod lůžky, s výjimkou oddílů, obsazených držiteli diplomatických pasů. Prohlídku oddílů je nutno provádět taktním způsobem, bez zbytečného obtěžování cestujících.

54. Na těch hraničních přechodech, kde je prováděna peážní doprava, se prohlídka železničních dopravních prostředků provádí namátkově podle místních podmínek.

Prohlídka silničních dopravních prostředků

55. U silničních dopravních prostředků se prohlíží zejména prostor pro uložení motoru, zavazadlový prostor, prostor pod sedadly a za nimi, spodní část karoserie atd., za účelem odhalení a zadržení případně ukryté osoby nebo odnětí materiálu. Při odbavování motorových vozidel je nutno zachovávat vzhledem k jejich důležitosti toto pořadí:

1. diplomatická vozidla (prohlídky viz hlava 6),
2. vozidla zdravotnické služby nebo vozidla dopravující těžce nemocné osoby,
3. autobusy pravidelných tratí,
4. nákladní vozidla přepravující rychle zkazitelné zboží a živá zvířata,
5. ostatní vozidla.

56. Při prohlídce nákladních automobilů, cisteren a chladírenských vozů se věnuje pozornost ložné ploše, možným úkrytům z hlediska způsobu uložení nákladu, jakož i neporušenosti celní závěry.

57. V případě zjištění poznatků nebo podezřelých okolností může být provedena přímo na hraničním přechodu důkladná prohlídka motorového vozidla s použitím nástrojů pro demontáž jednotlivých částí vozidla. Přitom nesmí být narušen technický stav motorového vozidla. V závažných případech může

být k prohlídce přizván odborník z příslušného okresního oddělení Veřejné bezpečnosti.

Prohlídka plavidel

58. Každé plavidlo, které přestoupilo státní hranice ČSSR a přistálo u čs. břehu, musí být pečlivě prohlédnuto zejména z hlediska možnosti úkrytu osoby nebo závadného materiálu. Prohlídku plavidla provádějí pracovníci OPK v úzké součinnosti s orgány celní správy.

59. S prohlídkou plavidla může být započato teprve tehdy, když kapitán lodi (nebo pověřená osoba) přihlásil náklad plavidla k celní kontrole. Prohlídka kajut plavidla se provádí až po ukončení pasové a celní kontroly.

60. Přistání jiných plavidel u plavidel, která jsou odbavována, může být provedeno jen se souhlasem OPK.

61. O každém plavidle, které přestupuje státní hranice, vede OPK evidenci s přehledem o frekvenci přechodů jednotlivých posádek plavidel přes státní hranice.

62. U posádek plavidel a případných cestujících musí být provedena pasová kontrola. Tato se neprovádí u posádek nebo cestujících těch plavidel, která čs. hraničními vodami bez přistání pouze proplouvají, nebo přistanou a nikdo z posádky, kromě kapitána, nevystoupí na břeh území ČSSR.

Jestliže z nutných důvodů (vyhledání lékařské pomoci, nákup potravin, přeložení na jiné plavidlo) je třeba, aby z plavidla, které čs. vodami pouze proplouvá, vystoupili na území ČSSR kromě kapitána i další členové posádky plavidla, provede se pasová kontrola pouze u těchto osob.

63. Členům posádky plavidel kapitalistických států je povoleno opustit přístav na propustku, vydanou OPK — proti odevzdání lodnické knížky — na dobu omezenou na základě reciprocity. Členům posádky plavidel socialistických států je povoleno opustit přístav na propustku, vydanou OPK na neomezenou dobu, po kterou plavidla kotví v přístavu; lodnické knížky se jim neodebírají.

64. Při návratu posádky na plavidlo musí její členové odevzdat propustky OPK. Členům posádky plavidel kapitalistických států OPK při odevzdání propustky vrátí lodnickou knížku.

65. V případě, že člen posádky plavidla se do doby odplutí na plavidlo nedostaví, provede o tom OPK spolu s kapitánem plavidla záznam; o nedostavení se informuje OPK příslušnou SStB a dále postupuje podle jejího pokynu. Osobní věci člena posádky zůstávají na plavidle.

66. OPK po dohodě s přístavními orgány nevydají propustky k opuštění přístavu těm členům posádek plavidel kapitalistických států, kteří soustavně porušují veřejný pořádek na území ČSSR.

Prohlídka letadel

67. Všechna letadla civilní dopravy, která přelétávají státní hranice a přistávají na území ČSSR, podléhají prohlídce.

68. Prohlídka se provádí po příletu u všech letadel, před odletem pouze u letadel, létajících do kapitalistických států, vždy však s ohledem na jejich konstrukční zvláštnosti. Prohlídka musí být prováděna tak, aby v jejím průběhu nebyla porušena zařízení a ostatní technické přístroje letadel. Přítomnost kapitána nebo některého člena posádky letadla při prohlídce není možno odmítnout.

69. Bojové letouny čs. ozbrojených sil, které přelétávají státní hranice, pokud neplní funkci civilního dopravního prostředku, nepodléhají kontrole ani prohlídce.

70. Letadla, letící do kapitalistických států, musí být po dobu odbavování na hraničním přechodu střežena. Jejich střežení organizuje náčelník OPK podle místních podmínek a druhu letadla.

HLAVA 6

ODBAVOVÁNÍ DIPLOMATŮ A JINÝCH VÝZNAČNÝCH OSOB

71. Od jakékoliv prohlídky dopravních prostředků se upouští u vedoucích stranických, vládních a ústavních činitelů, jakož i jejich rodinných příslušníků, kteří s nimi cestují společně a u doprovodného personálu uvedených činitelů.

Kontrola cestovních dokladů se provádí pouze v případech, předloží-li je OPK uvedený činitel osobně nebo některý z personálu jeho doprovodu.

72. Prohlídka vozidel, kterými cestují šéf mise — velvyslanec, vyslanec, chargé d'affaires, generální konzul, konzul a členové jejich rodin se neprovádí.

Rovněž vozidla, kterými cestují členové diplomatického personálu mise, např. radové, tajemníci, atašé atd a členové jejich rodin, nepodléhají v zásadě jakékoliv prohlídce, bez ohledu na to, zda jsou označena značkou „CD" či nikoliv.

73. U vozidel, kterými cestují konzulární úředníci a členové jejich rodin, mající diplomatické pasy a případně diplomatická víza, je možno provést zběžnou prohlídku nahlédnutím do zavazadlového prostoru vozidla, nikoliv však do osobních zavazadel.

74. Prohlídku diplomatických vozidel označených značkou „CD", ostatních služebních i neslužebních vozidel, pokud v nich necestují osoby uvedené v čl. 72, je možno provádět normálním způsobem jako u jiných vozidel. U nákladních vozidel, dovážejících pro zastupitelský úřad zboží nebo potraviny, se provádí prohlídka bez ohledu na to, zda jsou označena značkou „CD" či nikoliv.

75. Při průjezdu územím ČSSR, nebo cestuje-li do ČSSR diplomatický zástupce neakreditovaný v ČSSR, zachovává se stejný postup jak je uveden v článcích 72—73.

76. Při prohlídce vozidel diplomatických zástupců, konzulárních úředníků a členů jejich rodin je rozhodující druh pasu a druh čs. víza (diplomatické či obyčejné), bez ohledu na označení vozidla značkou „CD". Členové rodin osob uvedených v článcích 72—73 požívají týchž výsad a imunit jako diplomatický zástupce nebo konzulární pracovník, i když cestují samostatně.

77. Diplomatické vozidlo i osobní zavazadlo může být výjimečně podrobeno prohlídce (s výjimkou vozidel osob uvedených v čl. 72 odstavec 1), jsou-li vážné důvody k domněnce, že ve vozidle nebo v osobním zavazadle jsou ukryty předměty, jejichž dovoz nebo vývoz je čs. zákony zakázán, případně upraven karanténními předpisy.

Prohlídka může být provedena jen v přítomnosti diplomatického zástupce nebo jeho zmocněnce. Při negativním výsled-

ku prohlídky se musí příslušník OPK diplomatickému zástupci omluvit.

V žádném případě není možno provést osobní prohlídku diplomatického zástupce nebo konzulárního úředníka.

78. Prohlídka vozidel čs. diplomatů se provádí normálním způsobem. Přitom je třeba brát ohled na funkci osoby, která vozidlem cestuje.

79. Prohlídka vozidel, kterými cestují představitelé mezinárodních organizací a orgánů (Organizace spojených národů, Rady bezpečnosti atp.), vozidel vojenských a bezpečnostních sborů se neprovádí. Prohlídka se rovněž neprovádí u vozidel požární ochrany, zdravotnické a důlní záchranné služby, dávají-li zvláštní zvukové znamení.

80. Kontrola cestovních dokladů osob uvedených v čl. 72 až 79 se provádí obvyklým způsobem, přednostně před ostatními cestujícími, s ohledem na postavení osoby nebo účel její cesty.

Při odbavování uvedených osob je třeba postupovat slušně a korektně.

HLAVA 7

KONTROLA TISKOVIN A OSTATNÍCH INFORMAČNÍCH PROSTŘEDKŮ

81. Na území ČSSR je zakázáno dovážet a rozšiřovat zahraniční periodický tisk a neperiodické publikace (dále jen „tiskoviny"), vytištěné nebo jinak zhotovené v cizině; rozsah těchto tiskovin stanoví předpisy vydané ministerstvem kultury a informací.

82. Při kontrole tiskovin převážených přes státní hranice OPK postupuje takto:

Dováží-li cestující na území ČSSR tiskovinu, jejíž dovoz je zakázán, upozorní se na tento zákaz s odkazem na předpisy ministerstva kultury a informací a požádá o dobrovolné odevzdání tiskoviny.

Odmítne-li cestující dobrovolně odevzdat tiskovinu, OPK mu ji odejme, o odnětí mu vydá potvrzení a upozorní ho, že věc bude projednána příslušným národním výborem jako přestupek.

83. Odevzdané a odňaté tiskoviny předává OPK nadřízené SStB se záznamem, v němž uvede, zda tiskovina byla odevzdána dobrovolně nebo odňata. Další opatření (podnět k postihu pro přestupek, odevzdání tiskovin do zvláštních fondů) činí SStB.

84. Obdobně se postupuje při kontrole filmových, fotografických nebo zvukových záznamů, jestliže vznikne podezření, že svým obsahem porušují zákonem chráněné zájmy společnosti nebo mezinárodní dohody.

85. Ustanovení článků 81—84 se nevztahuje na cizince, kteří překračují státní hranice na diplomatický pas, opatřený čs. diplomatickým vízem.

86. Vznikne-li při celním projednávání zavazadel cestujícího podezření nebo se zjistí, že převáží tiskovinu, filmový, fotografický nebo zvukový záznam, jejichž dovoz do ČSSR je zakázán, postupuje pracovník OPK ve smyslu ustanovení čl. 81 až 85.

87. Čs. státním příslušníkům, kteří cestují do ciziny, mohou být propouštěny přes státní hranice jen ty osobní doklady, které jsou v souladu s účelem jejich cesty (cestovní doklad, čs. nebo mezinárodní řidičský průkaz, občanský průkaz, pokud je součástí cestovního dokladu atd.).

88. Propouštění veškerých poštovních zásilek do ciziny uskutečňují orgány celní správy. OPK jim poskytují pomoc při posuzování jednotlivých materiálů z hlediska obsahu a to jen v tom případě, jsou-li o to orgány celní správy požádány. Kontrolu služební pošty leteckých společností a železničních orgánů provádí OPK ve spolupráci s orgány celní správy.

89. Vojenská a diplomatická pošta se přes státní hranice převáží zvláštními posly, nebo ve speciálních schránkách a nepodléhá žádné kontrole, je-li opatřena potřebnými průvozními dokumenty.

90. Pracovníci ministerstev, úřadů a jiných organizací, jedoucí na služební cestu do ciziny, mohou veškerou služební dokumentaci, mající vztah k jejich cestě, přepravovat přes státní hranice jen s písemným povolením vedoucího oddělení zvláštních úkolů uvedených úřadů a organizací.

HLAVA 8

ZPRACOVÁVÁNÍ DOKUMENTACE

91. OPK zpracovává o všech důležitých a zajímavých událostech na hraničním přechodu (např.: zadržení narušitele ukrytého v dopravním prostředku, odhalení a zadržení osob cestujících na padělané cestovní doklady, odhalení a odnětí zboží nebo jiného materiálu podloudně ukrytého (pašerácká tajná schránka představující větší hodnotu), narušení státních hranic v prostoru hraničního přechodu násilným způsobem apod.) fotografickou dokumentaci ve 3 vyhotoveních (1krát pro HSStB II. správa 6. odbor, 1krát pro SStB a 1krát pro OPK) podle zásad platných pro ostatní složky Státní bezpečnosti.

HLAVA 9

REŽIM NA HRANIČNÍM PŘECHODU A V CELNIŠTI

92. Režim na hraničním přechodu a v celništi je souhrn pravidel pro dodržování nutné kázně a pořádku cestujícími, příslušníky OPK, orgány celní správy a ostatními pracovníky různých služeb, působícími v prostoru hraničního přechodu.

Režim stanoví náčelník OPK po dohodě s vedoucím celnice (odbočky).

Za dodržování režimu na hraničním přechodu jsou odpovědni náčelník OPK a vedoucí celnice (odbočky). Na hraničních přechodech, kde jsou prováděny společné služby, se stanoví režim v celništi po dohodě s pasovými a celními orgány sousedního státu.

93. Celniště je vymezený prostor, zpravidla oboustranně ohraničený závorami, nebo jiným způsobem, v němž se provádí odbavování osob a vozidel, která překračují státní hranice. Při zvýšené frekvenci osob a vozidel považuje se za celniště i prostor vně tohoto ohraničení, jestliže se tam provádí odbavování.

94. Vstup do prostoru celniště se povoluje pouze osobám a vozidlům, překračujícím státní hranice na řádné cestovní doklady a osobám, které plní v celništi služební úkoly (kontrolní orgány centrály MV, KSSNB, orgány operativní techniky, sledování a vyšetřování, hlídky PS MNO, orgány celní správy, pracovníci Státní banky čs., ČEDOKU, prodejních stánků, osoby vítající oficiální delegace apod.). Ostatní orgány SNB mohou do celniště vstupovat jen po souhlase náčelníka 3. oddělení nebo CENTRU SStB, případně 6. odboru II. správy HSStB.

95. Pro vozidla, která nepřestupují státní hranice, je vyhražen prostor pro stání mimo celniště.

96. Počet vozidel, která jsou v celništi současně odbavována, stanoví náčelník OPK po dohodě s vedoucím celnice (kde jsou společné služby též v dohodě s náčelníkem pasové kontroly sousedního socialistického státu) na základě místní situace.

97. Na hraničních přechodech je dovoleno všem cestujícím fotografování a filmování v plném rozsahu, včetně závor, budovy OPK, případně i příslušníků OPK.

98. Při předávání nebo přebírání zboží na hraničním přechodu pracovníky hospodářských organizací řídí se OPK povolením vydaným k tomuto účelu. Výjimky může povolit SStB.

HLAVA 10

SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ORGÁNY

99. K zajištění řádného plnění všech úkolů na hraničním přechodu spolupracuje náčelník OPK v potřebném rozsahu se všemi orgány, majícími vztah k přeshraniční přepravě.

100. Spolupráce s orgány VB:

Náčelník OPK udržuje spolupráci zejména s příslušným pohraničním oddělením VB v otázkách vzájemné ochrany státních hranic na přidělených úsecích, s ostatními orgány VB v otázkách silničního provozu v prostoru OPK, jakož i v jiných problémech, patřících do působnosti VB.

101. Spolupráce s orgány SBČS:

Příslušníci OPK udržují v průběhu služby úzký styk s pracovníky SBČS jak z hlediska vybírání správních poplatků, tak i z hlediska plnění jiných dílčích úkolů v zájmu StB.

Spolupráci mezi příslušníky OPK a pracovníky SBČS koordinuje náčelník OPK.

102. Náčelník OPK podle potřeby **spolupracuje s orgány železniční, silniční, lodní a letecké přepravy,** pokud jde o jízdní nebo letové řády, režim na hraničním přechodu a jiné otázky, týkající se přeshraniční přepravy a zejména dbá na rychlé a plynulé odbavování osob a dopravních prostředků, překračujících státní hranice.

103. Spolupráce s pasovými (celními) orgány sousedních socialistických států:

Náčelník OPK je v úzkém styku s náčelníkem pasové kontroly sousedního socialistického státu, jestliže je prováděn společný výkon služby ať již na čs. území nebo na území druhého státu, za účelem

- přesného plnění dohod o společných službách,
- řešení problémů vzniklých při pasovém odbavování,
- vzájemného předávání poznatků o pašování, tajných schránkách apod.,
- koordinace činnosti obou složek při pasovém odbavování,
- řešení jiných problémů, majících vztah k výkonu pasové kontroly nebo narušování vzájemných vztahů mezi oběma složkami.

104. Na státních hranicích se socialistickými státy, kde není prováděn společný výkon služby, udržuje náčelník OPK s náčelníkem pasové kontroly sousedního státu úzký služební styk za účelem

- vzájemného informování o mimořádné frekvenci na přechodu (plánované i neplánované hromadné zájezdy, příjezdy velkých skupin VC apod.),
- vzájemného informování o zjištěných TS,
- vyřešení vzniklých problémů při pasovém odbavování cestujících, dotýkajících se obou států a jiných otázek, souvisících s výkonem služby.

Projednávání takovýchto služebních otázek uskutečňují náčelníci obou OPK buď telefonicky nebo osobním stykem na

státních hranicích, anebo na OPK jedné strany. O každém svém vstupu na území sousedního socialistického státu informuje náčelník OPK předem (podle situace i dodatečně) náčelníka 2. odboru příslušné SStB. Výsledek jednání zaznamená náčelník OPK do knihy služby vedené na OPK.

HLAVA 11

ZDRAVOTNICKÁ OCHRANA STÁTNÍCH HRANIC

105. Zdravotnická ochrana státních hranic ČSSR se provádí podle zásad, které určuje hlavní hygienik ČSSR.

106. V případě výskytu epidemického onemocnění v některých státech a tím i nebezpečí z přenosu těchto onemocnění na území ČSSR, jsou cestující ze států, které určí ministerstvo zdravotnictví (hlavní hygienik), povinni předložit OPK lékařské potvrzení o očkování (jde zejména o očkování proti pravým neštovicím a choleře; potvrzení o očkování proti neštovicím nesmí být starší 3 let a u cholery 6 měsíců). Ministerstvo zdravotnictví (hlavní hygienik) může tuto povinnost rozšířit podle potřeby i na jiné nakažlivé nemoci.

107. Protiepidemická ochrana státních hranic spočívá:

a) v očkování příslušníků OPK,

b) v očkování všech osob, přijíždějících do ČSSR ze států s výskytem určité epidemické nemoci, kteří se nemohou prokázat platným očkovacím průkazem,

c) ve stanovení hraničních přechodů, které zůstanou v případě výskytu karanténní nemoci v sousedním státě otevřeny a na kterých budou kontrolu očkovacích průkazů a případné očkování cizích státních příslušníků provádět pracovníci zdravotnické služby nebo na kterých budou provádět kontrolu očkovacích průkazů pouze příslušníci OPK nebo orgány celní správy,

d) v udržování úzkého styku OPK s určenými zdravotnickými zařízeními v okresech, které jim poskytují odborné konzultace v otázkách zdravotnické ochrany státních hranic a provádějí potřebná zdravotnická opatření.

108. OPK v otázkách protiepidemické ochrany státních hranic velmi úzce spolupracují s hygienikem KSSNB, příslušným okresním hygienikem a společně s nimi aktivně provádějí protiepidemickou ochranu státních hranic.

109. Pro případ výskytu epidemického onemocnění hospodářského zvířectva (slintavka, kulhavka apod.), jsou na hraničních přechodech vybudovány ochranné pásy. Za jejich budování, údržbu a uvedení do provozu odpovídá okresní veterinární služba. Náčelník OPK je povinen umožnit pracovníkům veterinární služby na hraničním přechodu nerušené plnění jejich úkolů.

110. Zdravotnickou ochranu státních hranic z hlediska přepravy hospodářských produktů a potravin organizuje příslušné okresní zdravotnické zařízení ve spolupráci s orgány celní správy.

HLAVA 12

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

111. K zabezpečení řádného přehledu o výkonu služby, frekvenci osob a dopravních prostředků, jakož i výsledků dosažených v činnosti OPK nebo jiných důležitých událostí, vede OPK tuto základní dokumentaci:

Kniha služby — vede ji osobně náčelník OPK, v jeho nepřítomnosti jím určený zástupce.

Měsíční plán služby — vede jej osobně náčelník OPK, v jeho nepřítomnosti jím určený zástupce. Plán slouží jako pomůcka k předběžnému rozdělení sil s ohledem na předpokládanou frekvenci osob a dopravních prostředků nebo jiných předvídaných úkolů, které ovlivní službu v průběhu měsíce.

Indexy blokovaných osob — správnost a úplnost vedení indexů a jejich používání v praktické činnosti OPK denně kontroluje náčelník OPK (zástupce náčelníka OPK).

Kniha příjezdu VC — slouží jako pomůcka pro vnitřní potřebu OPK. Za její řádné a úplné vedení odpovídá náčelník OPK.

Složka „Poznatky k VC a jiným osobám operativního zájmu“ — ve složce se ukládají zpracované záznamy získaných poznatků s vyznačením kdy, jak a komu byl předán. Po uplynutí kalendářního roku se záznamy získaných poznatků zasílají 2. odboru SStB, kde jsou podle důležitosti uloženy po dobu 5—10 let.

Evidence personálu železničních dopravních prostředků a plavidel kapitalistických států — vede se formou karet na železničních a říčních hraničních přechodech.

Na říčních hraničních přechodech se vedou karty lodníků KS. Vyžádá-li si to situace, je možno vést na každé plavidlo KS rovněž svazek se základními údaji podle platných zásad.

Statistika osob a dopravních prostředků — vede se v sešitu formátu A4 volnou formou a slouží náčelníku OPK k přesnému přehledu o denním provozu a jako podklad k měsíčnímu výkazu činnosti OPK.

Deník převzatých a odeslaných zpráv — správnost jeho vedení a splnění vyplývajících úkolů kontroluje denně náčelník OPK (zástupce) a stvrzuje svým podpisem.

Přehled o použití prostředků operativní techniky — vede se v sešitu formátu A4 s uvedením dne, hodiny, doby využití jednotlivého druhu operativní techniky a za jakým účelem.

Do tohoto sešitu (např. z druhé strany) se uvádí rovněž záznamy o prověrce speciální funkce prostředků k prověřování cestovních dokladů (např. KAKTUS, žíravina atd.). Prověřování těchto prostředků se provádí 1 X týdně.

Dokumentace vojskového zabezpečení OPK, včetně dokumentace o součinnosti s PS MNO — dokumentace se zpracovává pouze na OPK na státních hranicích s kapitalistickými státy a obsahuje:

a) plán celniště od signální po bezpečnostní závoru se zakreslením stanovišť hlídek za normální situace a pro případ pokusu o násilný přechod s vyznačením palebných úseků jednotlivých členů hlídek PS MNO,

b) „pravidla“ pro činnost hlídky na signální a bezpečnostní závoře za normální situace a pro případ násilného pronikání do zahraničí. Pravidla schvalují náčelník SStB a velitel brigády PS MNO,

c) panoramatické fotografické snímky hraničního přechodu, opatřené souřadnicovým systémem.

Evidence odhalených TS — OPK zpracovává o odhalení TS příslušný protokol ve 3 vyhotoveních.

Finanční dokumentace — vede se podle předpisů o vybírání správních poplatků na OPK a pokynů náčelníka finančního oddělení KSSNB.

Kontrolu hospodaření se všemi finančními prostředky na OPK provádějí pracovníci finančního oddělení příslušné KS SNB (u OPK Ruzyně HSStB).

Složka přísně tajné, tajné a obyčejné písemnosti. Složka „Trvale platné rozkazy a nařízení k výkonu služby".

Výkaz činnosti o výkonu služby OPK — zpracovává náčelník OPK nebo jeho zástupce za každý měsíc. Čtvrtletní výkazy předkládá v určeném termínu HSStB.

112. Ostatní dokumentace OPK, která nemá bezprostřední vztah k přímému výkonu služby, např. školení, plán dovolené, záznamy o čerpání dovolené apod., se vede podle pokynů SStB.

113. Písemnosti na OPK jsou vedeny a vytřiďovány podle předpisů MV-adm-I-1 a MV-adm-I-5.

114. V problematice pasové a vízové praxe se řídí OPK předpisy o pasové a vízové agendě, které vydává HSStB v dohodě se správou pasů a víz MV.

Příloha č. 1.

POKYNY

pro hlášení důležitých událostí na OPK

Pokud tyto pokyny nestanoví jinak, předkládají se veškerá hlášení o důležitých událostech z OPK na SStB a HSStB jedině cestou CENTRA 2. odboru SStB a CENTRA II. správy HSStB.

Poř. čís.	Druh zprávy	Komu, kdy a jak hlásit
1.	Zjištěné poznatky o přípravě nebo spáchání trestného činu proti republice (vlastizrada, vyzvědačství, teror, sabotáž, pobuřování, hanobení republiky apod.)	Ihned telefonicky nebo dálnopisem (šifrou) HSStB cestou SStB
2.	Zadržení narušitele státních hranic: a) na falešné cestovní doklady, v dopravních prostředcích, při pokusu o násilný přechod, b) zaspání nebo jiné neúmyslné překročení státních hranic	Ihned dálnopisem HSStB cestou SStB. Dokumentaci do 7 dnů II. správě 6. odboru, 4. oddělení HSStB Ihned telefonicky SStB
3.	Všechny poznatky nebo signály získané OPK k vízovým cizincům nebo ostatním cestujícím (nebo od nich).	Ihned telefonicky, nebo dálnopisně přímo HSStB. Informativně rovněž SStB, pokud se cizinec zdržuje trvale nebo přechodně na území kraje.
4.	Hlášení příjezdu (odjezdu) osob podle nařízené blokace.	Ihned telefonicky přímo HS StB.
5.	Hlášení příjezdu osoby zpravodajsky činné.	Ihned telefonicky přímo náčelníku SStB, náč. CENTRU Praha nebo náč. 4. odd. 6. odboru II. správy HSStB.

Poř. čís.	Druh zprávy	Komu, kdy a jak hlásit
6.	Neprovedení zajišťovacích úkonů v cestovních dokladech, nebo nesplnění jiných důležitých operativních opatření. Ztráta, zneužití nebo vyzrazení opatření operativní a speciální techniky nebo razítek OPK.	Ihned telefonicky nebo dálnopisně HSStB cestou SStB.
7.	Zabavení nebo nález literatury, tiskovin nebo jiného materiálu protistátního, případně státně důležitého charakteru.	Ihned telefonicky nebo dálnopisem SStB, závažné případy HSStB.
8.	Odhalení tajné schránky nebo kontejneru.	Ihned telefonicky nebo dálnopisem HSStB, případně dokumentaci do 3 dnů SStB. Závažné případy ihned dálnopisem HSStB. Dokumentaci do 7 dnů II. správě 6. odboru, 4. oddělení HSStB.
9.	Zabavení nebo nález pašovaného zboží, platidel, nebo jiných cenných předmětů.	Ihned telefonicky SStB. Jde-li o věci v hodnotě nad 5000 Kčs ihned dálnopisem HSStB.
10.	Narušení st. hranic jakýmkoliv způsobem.	Ihned telefonicky nebo dálnopisem HSStB cestou SStB. Dokumentaci do 7 dnů II. správě, 6. odboru, 4. oddělení HSStB.
11.	Případy urážlivého chování cestujících vůči přísl. OPK, čs. zákonům, stranickým a vládním činitelům, socialistickému zřízení, jakož i případy incidentů mezi příslušníky OPK a význačnými osobami (diplomaty).	Telefonicky nebo dálnopisem SStB — závažné případy a incidenty s diplomaty ihned dálnopisně HSStB.
12.	Použití zbraně příslušníky OPK při výkonu služby.	Ihned telefonicky nebo dálnopisem HSStB cestou SStB. Písemně do 7 dnů II. správě, 6. odboru, 4. oddělní HSStB.
13.	Překročení st. hranic význačnými stranickými a státními činiteli ČSSR a cizích států, nebo jejich návštěva na OPK.	Telefonicky HSStB cestou SStB.
14.	Každé zpoždění mezinárodního rychlíku, letadla nebo osobní lodi vinou OPK o více než 30 min.	Telefonicky cestou SStB, II. správě, 6. odboru, 4. oddělení HSStB.
15.	Ztráty písemností a jiných utajovaných skutečností tajného, přísně tajného nebo mobilizačního charakteru, nebo vyzrazení jejich obsahu. Ztráty služebních zbraní.	Telefonicky nebo dálnopisem SStB, závažné případy HSStB.
16.	Závažné narušení kázně, zranění nebo úmrtí přísl. OPK ve službě i mimo službu. Případy mimořádné obětavosti nebo iniciativy přísl. OPK ve službě i mimo službu.	Telefonicky nebo dálnopisem SStB, závažné případy HSStB.
17.	Čtvrtletní výkazy činnosti OPK.	Do 8. dubna, července, října, ledna — výkazem přímo II. správě, 6. odboru, 4. oddělení HSStB.

Poznámka:

1. Pokyny obsahují pouze nejzávažnější problémy činnosti OPK. Náčelník OPK je povinen informovat nadřízené orgány i o jiných událostech v pokynech neuvedených, které jsou svým obsahem důležité, nebo jinak zajímavé.
2. Pokud bude nutno podávat k jednotlivým událostem zvláštní písemnou zprávu, obdrží k tomuto SStB nebo OPK přímý pokyn.

Příloha č. 2.

SEZNAM

hraničních přechodů pro dálkovou přepravu

S Německou demokratickou republikou:

Hrádek n/Nisou	kraj Ústí nad Labem	železniční
Varnsdorf	"	silniční
Rumburk	"	železniční
Děčín	"	železniční
Hřensko	"	silniční, říční
Cínovec	"	silniční
Boží Dar	kraj Plzeň	silniční
Vojtanov	kraj Plzeň	železniční, silniční

S Německou spolkovou republikou:

Aš	kraj Plzeň	železniční
Cheb	"	železniční, silniční
Rozvadov	"	silniční
Folmava	"	silniční
Česká Kubice	"	železniční

S Rakouskou spolkovou republikou:

Horní Dvořiště	kraj Č. Budějovice	železniční
Studánky		silniční
Dolní Dvořiště	"	silniční
České Velenice	"	železniční, silniční
Halámky	"	silniční
Nová Bystřice	"	silniční
Šatov	kraj Brno	železniční
Hatě	"	silniční
Mikulov	"	silniční
Břeclav	"	železniční

archiv bezpečnostních složek

Dev. Nová Ves	kraj Bratislava	železniční
Bratislava	"	říční, letecký
Petržalka	"	silniční

S Maďarskou lidovou republikou:

Rusovce	kraj Bratislava	železniční, silniční
Komárno	"	železniční, silniční, říční
Štúrovo	"	železniční
Slovenské Ďarmoty	kraj B. Bystrica	silniční
Fiľakovo	"	železniční
Hraničná pri Hornáde	kraj Košice	silniční
Čaňa	"	železniční
Sl. Nové Mesto	"	železniční, silniční

Se Svazem sovětských socialistických republik:

Čierná nad Tisou	kraj Košice	železniční
Velké Kapušany	"	železniční
Vyšné Nemecké	"	silniční

S Polskou lidovou republikou:

Orlov	kraj Košice	železniční
Javorina	"	silniční
Trstená	kraj B. Bystrica	silniční
Český Těšín	kraj Ostrava	železniční, silniční
Petrovice u Karviné	"	železniční
Bohumín	"	železniční, silniční
Lichkov	kraj Hradec Králové	železniční
Náchod	"	silniční
Meziměstí	"	železniční
Královec	"	železniční
Harrachov	"	silniční
Višňová	kraj Ústí nad Labem	železniční

letiště — Praha

25

ZÁKON Č. 70

ze dne 30. června 1965

o Sboru národní bezpečnosti

Základním zájmem naší společnosti je ochrana socialistického společenského a státního zřízení, socialistického společenského vlastnictví, bezpečnost osob, ochrana jejich práv a jejich majetku, jakož i důsledné dodržování a stálé upevňování socialistické zákonnosti. Rozvoj a prohlubování socialistické demokracie a zvyšování přímé účasti občanů na správě státu nachází svůj výraz i při zajišťování bezpečnosti, na které se podílejí všechny státní a společenské orgány a organizace i jednotliví občané. Významné úkoly přitom plní Sbor národní bezpečnosti, jenž při veškeré své činnosti vychází z cílů a směrnic stanovených Komunistickou stranou Československa.

Vycházejíc z těchto zásad Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Oddíl 1

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Sboru národní bezpečnosti náleží přímé zajišťování ochrany socialistického společenského a státního zřízení, veřejného pořádku, bezpečnosti osob, jakož i majetku.

(2) Sbor národní bezpečnosti je orgánem státního donucení, který v celé své činnosti zároveň uplatňuje prostředky společenského působení, výchovy a prevence.

§ 2

Sbor národní bezpečnosti se při plnění svých úkolů řídí Ústavou ČSSR, zákony a ostatními právními předpisy; jeho příslušníci jsou povinni důsledně dbát socialistické zákonnosti.

Oddíl 2

Úkoly Sboru národní bezpečnosti

§ 3

(1) Sbor národní bezpečnosti plní především tyto úkoly:

a) zajišťuje ochranu socialistického společenského a státního zřízení; odhaluje a zneškodňuje nepřátelskou činnost zaměřenou proti Československé socialistické republice a chrání občany před touto nepřátelskou činností;

b) zabezpečuje ochranu státních hranic, objektů zvláštní důležitosti a spolupůsobí při obraně státu;

c) zajišťuje ochranu veřejného pořádku; plní přitom i úkoly uložené národními výbory v rámci jejich pravomoci;

d) zajišťuje bezpečnost a důstojnost osob;

e) zajišťuje ochranu majetku;

f) dbá o bezpečnost a plynulost silničního provozu;

g) odhaluje trestné činy, provinění a přestupky a zjišťuje jejich pachatele;

h) koná vyšetřování a vyhledávání trestných činů podle trestního řádu, podle zvláštních předpisů objasňuje provinění a přestupky, a pokud zákon stanoví, rozhoduje o přestupcích;

ch) předchází trestné i jiné protispolečenské činnosti a napomáhá k odstraňování jejich příčin a k upevňování socialistické zákonnosti a státní disciplíny.

(2) Pokud Sbor národní bezpečnosti plní další úkoly státní správy, platí o tom zvláštní předpisy.

Oddíl 3

Hlavní zásady organizace Sboru národní bezpečnosti

§ 4

(1) Sbor národní bezpečnosti je ozbrojený a podle vojenských zásad organizovaný sbor, podřízený ministru vnitra.

(2) Ministr vnitra je přímý nadřízený všech příslušníků Sboru národní bezpečnosti a vykonává nad nimi kázeňskou pravomoc.

(3) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou povinni řídit se rozkazy ministra vnitra a příslušných náčelníků a velitelů.

§ 5

(1) Sbor národní bezpečnosti tvoří Státní bezpečnost a Veřejná bezpečnost, jež jsou oborově samostatnými složkami.

(2) V rámci těchto složek jsou jmenováni vyšetřovatelé, kteří ve věcech, týkajících se vyšetřování, jsou podřízeni náčelníkům vyšetřovacích součástí. Při vyšetřování trestných činů postupují vyšetřovatelé podle ustanovení trestního řádu.

§ 6

Sbor národní bezpečnosti je organizován podle krajů a okresů. V okresech je Veřejná bezpečnost organizována podle obvodů. Ministr vnitra může přizpůsobit organizaci potřebám bezpečnostní služby.

Oddíl 4

Spolupráce Sboru národní bezpečnosti s národními výbory, jinými státními orgány, socialistickými organizacemi a občany

§ 7

(1) Sbor národní bezpečnosti při plnění svých úkolů spolupracuje především s národními výbory.

(2) Národní výbory zabezpečují místní záležitosti veřejného pořádku také prostřednictvím Sboru národní bezpečnosti. V těchto případech plní Sbor národní bezpečnosti úkoly uložené mu národními výbory v rámci jejich pravomoci. Přitom se orgány národních výborů obracejí na Sbor národní bezpečnosti výhradně prostřednictvím příslušného náčelníka (velitele).

(3) Za plnění úkolů uložených národními výbory při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku jsou náčelníci Sboru národní bezpečnosti odpovědni jak příslušným národním výborům, tak i vyšším náčelníkům; ve věcech výkonu služby jsou odpovědni a podřízeni jen vyšším náčelníkům.

§ 8

Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou povinni plnit pokyny, které jim orgány prokuratury a soudy ukládají v rámci své pravomoci.

§ 9

(1) Národní výbory a jiné státní orgány se mohou i mimo případy uvedené v § 7 a 8 dožadovat pomoci Sboru národní bezpečnosti na základě zákona; činí tak výhradně prostřednictvím příslušného náčelníka (velitele).

(2) Zásady vzájemné spolupráce a součinnosti mezi Sborem národní bezpečnosti a Československou lidovou armádou stanoví ministři vnitra a národní obrany.

§ 10

Sbor národní bezpečnosti spolupracuje při plnění svých úkolů s vedením podniků a závodů, jednotných zemědělských družstev a jiných lidových družstev, s dobrovolnými společenskými organizacemi, především s Revolučním odborovým hnutím a Československým svazem mládeže, jakož i s jinými orgány a organizacemi. Zejména s nimi projednává příčiny a podmínky vzniku trestných činů a jiných negativních jevů, závažnější případy porušení veřejného pořádku, zejména pravidel socialistického soužití, upozorňuje je na zjištěné nedostatky a radí se s nimi o vhodných opatřeních k nápravě, popřípadě činí vhodná opatření k nápravě.

§ 11

(1) Sbor národní bezpečnosti postupuje při veškeré své činnosti v úzké spolupráci s občany a získává je k aktivní účasti na posilování ochrany a bezpečnosti státu a na udržování veřejného pořádku.

(2) Dobrovolně se hlásící občané, kteří požívají všeobecné vážnosti a důvěry, mohou být pověřeni plněním některých bezpečnostních úkolů. Jsou-li zevně označeni, mají práva a povinnosti podle tohoto zákona jako příslušníci Sboru národní bezpečnosti, pokud ministr vnitra nestanoví jinak.

(3) Každý občan má právo obracet se na Sbor národní bezpečnosti s podněty a žádostmi o pomoc. Sbor národní bezpečnosti je povinen v rozsahu stanoveném tímto zákonem a trestním řádem podnět přijmout a požadovanou pomoc poskytnout.

§ 12

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou oprávněni při výkonu své pravomoci žádat o pomoc a vhodnou součinnost národní výbory, ostatní státní orgány i vojenské útvary.

(2) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti mohou v nebezpečí požádat každého o pomoc. Požadovaný je povinen pomoc poskytnout; nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo osoby sobě blízké (§ 116 občanského zákoníku).

§ 13

(1) Došlo-li u občana k poškození na zdraví nebo k jeho smrti v souvislosti s pomocí, kterou občan poskytl na žádost nebo s vědomím příslušníka Sboru národní bezpečnosti, uhradí škodu tím vzniklou stát obdobně podle předpisu o odškodňování pracovních úrazů.

(2) Občanovi se hradí též škoda na věcech, která mu vznikla v souvislosti s poskytnutím pomoci podle odstavce 1. Přitom se hradí skutečná škoda, a to v penězích, pokud se neodčiní uvedením v předešlý stav; poškozenému může však být přiznána úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.

(3) Stát hradí i škodu, kterou občan v souvislosti s poskytnutím pomoci podle odstavce 1 způsobil jinému při plnění úkolů, které z pomoci vyplynuly.

(4) Stát může nahradit občanovi škodu nebo vzniklé náklady i tehdy, nejde-li o pomoc poskytnutou za podmínek uvedených v odstavci 1.

(5) Právo státu na náhradu škody vůči tomu, kdo poškozenému za ni odpovídá podle občanského zákoníku, není předchozími ustanoveními dotčeno.

Oddíl 5

Práva a povinnosti příslušníků Sboru národní bezpečnosti

§ 14

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti chrání při plnění svých úkolů stanovených tímto zákonem ústavní i jiná práva a dbají, aby byly dodržovány ústavní a jiné povinnosti. Zejména jsou povinni vždy zakročit proti narušování veřejného pořádku a proti páchání jakékoli trestné činnosti.

(2) Při veškeré své činnosti, zejména ve svém vystupování a při zákrocích, jsou příslušníci Sboru národní bezpečnosti povinni dbát náležité vážnosti, cti a důstojnosti občanů i své vlastní.

(3) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti požívají při výkonu své pravomoci zákonné ochrany jako veřejní činitelé. Kdo ruší nebo ztěžuje výkon jejich pravomoci, odpovídá podle zákona.

§ 15

(1) Zakročuje-li příslušník Sboru národní bezpečnosti, má užít — pokud to okolnosti dovolují nebo vyžadují — slov: „Jménem zákona!" Každý je povinen uposlechnout jeho výzvy.

(2) Při výkonu zvláštních služeb, zejména při řízení silniční dopravy, platí pro pokyny a výzvy příslušníků Sboru národní bezpečnosti příslušné předpisy.

§ 16

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou oprávněni požadovat potřebné vysvětlení od každého, kdo může přispět k objasnění skuteč-

nosti nutných ke zjištění trestných činů, provinění nebo přestupků; za tím účelem jej mohou vyzvat, aby se dostavil.

(2) Vysvětlení nesmí být požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem, nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má.

(3) Vysvětlení může odepřít, kdo by jím způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým.

(4) Kdo se dostaví na výzvu podle ustanovení odstavce 1, má nárok na náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku. Tento nárok nemá ten, kdo byl předvolán ve svém vlastním zájmu. Nárok zaniká, neuplatní-li jej oprávněný do 3 dnů po dostavení.

(5) V případě, že předvolaná osoba bez omluvy nebo bez závažných důvodů nevyhoví výzvě, může být předvedena.

§ 17

(1) Je-li třeba v zájmu veřejného pořádku zjistit totožnost osoby, která nechce nebo nemůže svou totožnost hodnověrně prokázat, jsou příslušníci Sboru národní bezpečnosti oprávněni tuto osobu předvést.

(2) Předvedená osoba musí být ihned po provedení potřebných služebních úkonů propuštěna, nejpozději však do 24 hodin.

§ 18

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou oprávněni k provedení potřebných služebních úkonů předvést každého, kdo hrubým způsobem narušuje veřejný pořádek, zejména výtržnostmi nebo jiným nepřístojným chováním.

(2) Po provedení potřebných služebních úkonů musí být předvedený neprodleně propuštěn, nejpozději však do 48 hodin.

§ 19

Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou oprávněni, je-li toho nezbytně třeba, zadržet každého, kdo má být vyhoštěn, na dobu nezbytně nutnou k provedení vyhoštění, nejdéle však na dobu 8 dnů.

§ 20

Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou oprávněni se přesvědčit, zda ten, vůči němuž zakročují v zájmu zachování veřejného pořádku, není ozbrojen.

§ 21

(1) Při výkonu služby na státních hranicích jsou příslušníci Sboru národní bezpečnosti oprávněni vykonat osobní prohlídku, prohlídku zavazadel, jakož i prohlídku dopravních prostředků a jsou povinni zabránit neoprávněnému přechodu přes státní hranice.

(2) Dále jsou příslušníci Sboru národní bezpečnosti oprávněni plnit úkoly orgánů celní správy, k jejichž provádění jsou zmocněni, zejména pak působit při potírání podloudnictví; přitom příslušníci Sboru národní bezpečnosti úzce spolupracují s orgány celní správy.

§ 22

Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou oprávněni v zájmu zachování veřejného pořádku, zejména při zákrocích proti výtržníkům, při maření služebního úkonu a při odvracení útoku na osobu použít obušku, přiložit pouta, popřípadě použít jiné prostředky podle příslušného předpisu.

§ 23

(1) Při výkonu své pravomoci je příslušník Sboru národní bezpečnosti oprávněn použít zbraně jen v těchto případech:

a) aby v případě nutné obrany odvrátil bezprávný útok vedený proti jeho osobě nebo mu bezprostředně hrozící anebo útok na život jiné osoby;

b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt;

c) nelze-li jinak překonat odpor, směřující k zmaření jeho závažného služebního zákroku;

d) aby zamezil útěk nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet;

e) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku;

f) proti osobě, která v bezprostředním prostoru státních hranic se po opětovné výzvě nezastaví, snaží se uniknout a nemůže být jiným způsobem zadržena;

g) při výkonu bezpečnostní služby v bezprostředním prostoru státních hranic, aby přinutil k zastavení dopravní prostředek, jenž na pokyn nebo výzvu, dané podle platných předpisů, nezastaví.

(2) Při použití zbraně je příslušník Sboru národní bezpečnosti povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život jiných osob; rovněž je povinen co nejvíce šetřit života osoby, proti níž zákrok směřuje.

§ 24

Dovolují-li to okolnosti případu, je příslušník Sboru národní bezpečnosti před použitím zbraně povinen použít prostředků podle ustanovení paragrafu 22.

§ 25

Zakročují-li příslušníci Sboru národní bezpečnosti pod jednotným velením a vedením, řídí se rozkazem velitele, který rozhoduje o použití zbraně podle zásad obsažených v paragrafech 23 a 24.

§ 26

Příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou povinni zachovávat mlčenlivost o věcech, o kterých se dozvěděli při výkonu služby nebo v souvislosti s ní a které v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami; ministr vnitra stanoví, kdy příslušník Sboru národní bezpečnosti může být této povinnosti zproštěn.

Oddíl 6

Služební poměry příslušníků Sboru národní bezpečnosti

§ 27

(1) Příslušníkem Sboru národní bezpečnosti se může stát politicky vyspělý, bezúhonný československý občan, splňuje-li i ostatní předpoklady pro výkon služby.

(2) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti vykonají při nastoupení služby služební přísahu. Znění přísahy stanoví ministr vnitra.

§ 28

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti musí být pro výkon služby náležitě vycvičeni a vyškoleni; jsou povinni pečovat neustále o prohlubování svého vzdělání a své kvalifikace a udržovat své politické a odborné znalosti trvale na vysokém stupni.

(2) Ministr vnitra stanoví pro každou funkci vykonávanou ve Sboru národní bezpečnosti kvalifikační předpoklady.

(3) Vyšetřovatelem může být jmenován jen příslušník Sboru národní bezpečnosti, který dosáhl věku nejméně 23 let a má úplné vysokoškolské právnické vzdělání. Ministr vnitra může při jmenování vyšetřovatele z důležitých důvodů výjimečně prominout vysokoškolské právnické vzdělání, jestliže jmenovaný jinak dává záruku správného výkonu funkce vyšetřovatele.

§ 29

(1) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti podléhají pravomoci vojenských soudů a ustanovením o trestných činech vojenských; jejich hodnosti odpovídají stejným vojenským hodnostem.

(2) Příslušníci Sboru národní bezpečnosti, kteří vykonali vojenskou základní službu, jsou po dobu činné služby v tomto sboru osvobozeni od služebních povinností podle branného zákona, kterou by jinak byli povinni.

(3) Pokud z předchozích ustanovení nevyplývá jinak, platí o služebních poměrech příslušníků Sboru národní bezpečnosti, o jejich materiálním, finančním a sociálním zabezpečení, jakož i o nemocenské péči zvláštní předpisy.

Oddíl 7

Závěrečná ustanovení

§ 30

(1) Ministr vnitra může k plnění bezpečnostních úkolů povolat příslušníky vojsk nebo jiných ozbrojených sborů ministerstva vnitra. Plní-li příslušníci vojsk nebo jiných ozbrojených sborů ministerstva vnitra úkoly Sboru národní bezpečnosti, mají při jejich plnění stejná práva a stejné povinnosti podle tohoto zákona jako příslušníci Sboru národní bezpečnosti, pokud ministr vnitra nestanoví jinak.

(2) Ministr vnitra může též k plnění úkolů vojsk nebo jiných ozbrojených sborů ministerstva vnitra povolat příslušníky Sboru národní bezpečnosti. Plní-li příslušníci Sboru národní bezpečnosti úkoly vojsk nebo jiných ozbrojených sborů ministerstva vnitra, mají při plnění těchto úkolů stejná práva a stejné povinnosti jako příslušníci vojsk nebo jiných ozbrojených sborů ministerstva vnitra, pokud ministr vnitra nestanoví jinak.

(3) Ministr vnitra může po dohodě s jinými ministry pověřit nebo zmocnit jiné orgány plněním úkolů Sboru národní bezpečnosti.

§ 31

(1) Zrušují se:

1. zákon č. 286/1948 Sb., o národní bezpečnosti,
2. zákon č. 275/1948 Sb., kterým se přenáší působnost finanční stráže v celním pohraničním pásmu na Sbor národní bezpečnosti,

3. vl. nař. č. 98/1949 Sb., o výkonu veřejné správy v oboru národní bezpečnosti na území hlavního města Prahy a Pražského kraje,
4. nařízení ministra národní bezpečnosti č. 103/1952 Sb., o zevním označení členů závodní stráže,
5. vl. nař. č. 64/1957 Sb., o místní bezpečnosti.

(2) Obecně závazné právní předpisy*) vydané podle zákona č. 286/1948 Sb., se považují za předpisy vydané podle tohoto zákona; výkon práv a povinností osob pověřených na základě těchto předpisů plněním bezpečnostních úkolů se však řídí tímto zákonem.

§ 32

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Novotný v. r.
Laštovička v. r.
Lenárt v. r.

*) V platnosti zůstávají:
vyhláška ministerstva národní bezpečnosti č. 66/1953 Ú. l. ve znění vyhlášky č. 320/1953 Ú. l., o úkolech a působnosti závodní stráže (č. 98/1953 Ú. v. a č. 365/1953 Ú. v.),
nařízení ministra vnitra č. 28/1955 Sb., o zevním označení příslušníků Lidových milic,
nařízení ministra vnitra č. 40/1957 Sb., o zevním označení Pomocníků Pohraniční stráže,
vyhláška ministra vnitra č. 35/1961 Sb., o služební přísaze příslušníků bezpečnostních sborů ministerstva vnitra,
vyhláška ministra vnitra č. 56/1962 Sb., o Pomocné stráži Veřejné bezpečnosti.

archiv bezpečnostních složek

Příloha č. 4.

ZÁKON č. 63
ze dne 18. června 1965
o cestovních dokladech

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Oddíl první

Cestovní doklady

§ 1

(1) Občané Československé socialistické republiky mohou překročit státní hranice Československé socialistické republiky nebo se zdržovat v cizině jen s platným československým cestovním dokladem.

(2) Cestovní doklad obsahuje podstatné údaje o totožnosti občana a označení, pro které státy, na kolik cest a na jakou dobu platí.

§ 2

Cestovní doklady se vyhotovují v jazyce českém nebo slovenském a v jednom, případně ve dvou cizích jazycích.

Oddíl druhý

Vydávání cestovních dokladů

§ 3

Cestovní doklady vydává ministerstvo vnitra, ministerstvo zahraničních věcí a orgány jimi zmocněné. Tyto orgány mohou též platnost cestovních dokladů rozšířit nebo prodloužit.

§ 4

(1) Vydání cestovního dokladu může být odepřeno občanům,

a) jejichž cesta do ciziny by nebyla v souladu se státními zájmy,
b) proti nimž je vedeno trestní řízení,
c) kteří byli odsouzeni pro trestný čin, pokud se na ně nehledí jakoby nebyli odsouzeni, nebo pokud odsouzení nebylo zahlazeno,
d) kteří při pobytu v cizině svým jednáním poškodili dobré jméno Československé socialistické republiky.

(2) Vydaný cestovní doklad může být z důvodů uvedených v odstavci 1

odňat nebo jeho platnost omezena. Cestovní doklad může být odňat také tehdy, odpadl-li účel cesty, pro který byl vydán.

Oddíl třetí

Závěrečná ustanovení

§ 5

Ustanovení tohoto zákona se vztahují i na osoby bez státní příslušnosti zdržující se trvale na území Československé socialistické republiky.

§ 6

Ustanovení branného zákona o cestování do ciziny a vystěhování zůstávají nedotčena.

§ 7

Ministerstvo vnitra a ministerstvo zahraničních věcí vydají podrobnější předpisy k provedení tohoto zákona, v nichž stanoví zejména druhy cestovních dokladů, dobu a územní rozsah jejich platnosti a způsob podávání žádostí o jejich vydání.

§ 8

Zrušují se:

1. zákon č. 53/1949 Sb., o cestovních pasech;
2. zákon č. 71/1922 Sb., o vystěhovalectví;
3. vládní nařízení č. 170/1922 Sb., jímž se provádí zákon o vystěhovalectví;
4. vládní nařízení č. 66/1963 Sb., o úpravě působnosti ve věcech cestovních pasů.

§ 9

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Novotný v. r.
Laštovička v. r.
Lenárt v. r.

Příloha č. 5.

VYHLÁŠKA č. 64
ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí
ze dne 23. června 1965,
kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o cestovních dokladech

Ministerstvo vnitra a ministerstvo zahraničních věcí stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány podle § 7 zákona č. 63/1965 Sb., o cestovních dokladech:

§ 1

Druhy cestovních dokladů

Cestovními doklady, které opravňují občany Československé socialistické republiky k překročení státních hranic a k pobytu v cizině, jsou:

a) diplomatický pas, služební pas, zvláštní pas a cestovní pas,
b) jiné cestovní doklady, zejména cestovní průkaz, cestovní průkaz totožnosti, cestovní soupiska, cestovní příloha k občanskému průkazu, propustka do turistických oblastí, hraniční propustka a průkaz pro překročení státních hranic do místně omezené vzdálenosti.

§ 2

Vydávání cestovních dokladů

(1) Diplomatické pasy vydává ministerstvo zahraničních věcí osobám, kterým podle mezinárodních zvyklostí náleží; toto ministerstvo vydává též služební pasy pracovníkům zahraniční služby.

(2) Služební pasy jiným pracovníkům, zvláštní pasy, cestovní pasy a jiné cestovní doklady vydává ministerstvo vnitra a jeho orgány v krajích a okresech. Tyto orgány také rozhodují podle účelu cesty, jaký druh cestovního dokladu bude občanu vydán.

(3) Občanům v cizině vydávají cestovní doklady československé diplomatické mise nebo konzulární úřady.

(4) Pasy obsahují zejména údaje o totožnosti občana, jeho fotografii, popis osoby a údaje o časové a územní platnosti pasu. Pasy se vydávají na dobu pěti let; po uplynutí této doby může být platnost pasu prodloužena.

(5) Ostatní cestovní doklady obsahují obdobné údaje jako pasy.

(6) Děti ve věku do patnácti let, které cestují do ciziny společně s rodiči, mohou být zapsány do cestovního dokladu otce nebo matky.

(7) Všechny cestovní doklady jsou majetkem československého státu.

§ 3

Výjezdní doložka

(1) Pasy opravňují k cestě do ciziny, jen jsou-li opatřeny výjezdní doložkou. Udělení výjezdní doložky může být odepřeno z týchž důvodů, pro které může být odepřeno vydání cestovního dokladu.

(2) Výjezdní doložku uděluje na žádost orgán oprávněný k vydání pasu. Občanům trvale usedlým v cizině udělují výjezdní doložku československé diplomatické mise a konzulární úřady.

(3) Platnost výjezdní doložky může být prodloužena nebo rozšířena orgánem oprávněným k vydání pasu. Občanům v cizině prodlužují nebo rozšiřují platnost výjezdní doložky československé diplomatické mise nebo konzulární úřady.

§ 4

Podávání žádostí

(1) Žádost o vydání, prodloužení a rozšíření platnosti cestovního dokladu a výjezdní doložky k služebním cestám do ciziny podávají příslušné ústřední orgány a vrcholné orgány společenských organizací u ministerstva vnitra — správy pasů a víz.

(2) Žádost o vydání, prodloužení a rozšíření platnosti cestovního dokladu a výjezdní doložky k soukromým cestám do ciziny se podává u okresního oddělení ministerstva vnitra (v krajských městech u krajské správy ministerstva vnitra), příslušného podle místa trvalého pobytu žadatele.

(3) Ministerstvo vnitra může stanovit, že žádosti o vydání, prodloužení a rozšíření platnosti cestovních dokladů k turistickým nebo k jiným soukromým cestám do ciziny, případně k cestám do některých států, se podávají prostřednictvím cestovních kanceláří nebo jiných organizací.

(4) Žádost se podává na předepsaném tiskopise. K žádosti je třeba připojit doklady uvedené v příloze této vyhlášky. K žádosti se vyjádří závodní výbor ROH a vedoucí organizace, u níž je občan zaměstnán. Není-li občan v pracovním poměru, vyjádří se k žádosti místní národní výbor příslušný podle místa jeho trvalého pobytu.

(5) Občané v cizině podávají žádosti o vydání, prodloužení a rozšíření platnosti cestovního dokladu a výjezdní doložky u československé diplomatické mise nebo konzulárního úřadu.

§ 5

Hlášení občanů v cizině

Občané, jejichž pobyt na území cizího státu potrvá déle než 30 dní, jsou povinni ohlásit místo svého pobytu, jakož i ukončení pobytu, osobně nebo písemně u příslušné československé diplomatické mise nebo konzulárního úřadu.

§ 6

Ukládání cestovních dokladů

Pasy vydané k služebním cestám se odevzdávají neprodleně po návratu do Československé socialistické republiky ústřednímu orgánu nebo vedoucímu organizace, pro jejíhož pracovníka byl pas vydán.

§ 7

Plavecké a námořnické knížky

Plavecké a námořnické knížky vydané československým občanům nahrazují cestovní doklady, jsou-li opatřeny výjezdní doložkou.

§ 8

Přechodné ustanovení

Cestovní doklady vydané podle dosavadních předpisů zůstávají v platnosti po dobu v nich uvedenou.

§ 9

Povolování úlev

Ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí nebo orgány jimi zmocněné mohou v odůvodněných případech povolit úlevy z ustanovení této vyhlášky.

§ 10

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. vyhláška č. 2/1952 Ú. l., kterou se vydávají podrobnější předpisy k zákonu o cestovních pasech,
2. vyhláška č. 69/1953 Ú. l., o výměně cestovních pasů a jejich registraci,
3. vyhláška č. 114/1956 Ú. l., kterou se mění a doplňují podrobnější předpisy k zákonu o cestovních pasech,
4. vyhláška č. 117/1958 Ú. l., o povolování soukromých a turistických cest do některých států,
5. vyhláška č. 21/1961 Sb., o vydání československých pasů,
6. vyhláška č. 607/1949 Ú. l., o tom, v jakém rozsahu plavecké knížky na Odře nahrazují cestovní pasy,
7. vyhláška č. 184/1950 Ú. v., o tom, v jakém rozsahu plavecké knížky na Dunaji nahrazují cestovní pasy.

§ 11

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Ministr vnitra:
Kudrna v. r.

I. náměstek ministra zahraničních věcí:
Gregor v. r.

Příloha k vyhlášce č. 64/1965 Sb.

I. **K žádosti o vydání cestovního dokladu je třeba připojit:**

a) žádá-li ústřední orgán neb vrcholný orgán společenské organizace:
2 fotografie vysílaného pracovníka (člena organizace) rozměrů 4×4 cm,

b) žádá-li občan:
1. občanský průkaz nebo jiný průkaz totožnosti,
2. 2 fotografie rozměrů 4×4 cm,

c) jde-li o děti do 15 let, jež cestují samostatně:
1. 2 fotografie rozměrů 4×4 cm,
2. rodný (rodný a křestní) list,
3. prohlášení obou rodičů nebo zákonného zástupce, že s cestou dítěte souhlasí,

d) žádá-li občan trvale usedlý v cizině:
1. 2 fotografie rozměrů 4×4 cm,
2. rodný (rodný a křestní) list,
3. oddací list,
4. rodné (rodné a křestní) listy dětí do 15 let, které cestují společně,
5. československý cestovní doklad, pokud byl dříve vydán.

II. K žádosti o prodloužení nebo rozšíření platnosti cestovního dokladu nebo o udělení výjezdní doložky je třeba připojit cestovní doklad.

III. Občané, podléhající branné povinnosti, kteří nesplnili ještě pravidelnou odvodní povinnost, odvedenci, vojáci na trvalé dovolené a vojáci v záloze, kteří jsou ještě povinni vojenským cvičením, musí k žádosti připojit povolení vojenské správy. Toto povolení nepotřebují, cestují-li do Bulharské lidové republiky, Maďarské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Polské lidové republiky, Rumunské lidové republiky, Socialistické federativní republiky Jugoslávie a Svazu sovětských socialistických republik na dobu kratší než 30 dnů.

IV. Orgán přijímající žádost o vydání cestovního dokladu nebo o udělení výjezdní doložky, je oprávněn požadovat další doklady, které jsou nutné k rozhodnutí o žádosti, popřípadě jejich překlad.

Dodatek k příloze čís. 5.
předpisu A-spr-I-2

147

VYHLÁŠKA
ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí
ze dne 12. 11. 1968,

jíž se mění a doplňuje vyhláška ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí č. 64/1965 Sb., kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o cestovních dokladech.

Ministerstvo vnitra a ministerstvo zahraničních věcí stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány podle § 7 zák. č. 63/1965 Sb., o cestovních dokladech:

Článek 1

Vyhláška č. 64/1965 Sb., kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonům o cestovních dokladech, se mění a doplňuje takto:

1. § 3 odst. 1 zní:

„Pasy opravňují k cestě do ciziny jen jsou-li opatřeny výjezdní doložkou, která obsahuje výslovné údaje, pro které státy, na kolik cest a na jakou dobu platí. Udělení výjezdní doložky může být odepřeno nebo udělená výjezdní doložka může být zrušena nebo omezena z týchž důvodů, pro které může být vydání cestovního dokladu odepřeno nebo vydaný cestovní doklad odňat, nebo omezena jeho platnost."

2. Za § 4 se vkládá § 4a, který zní:

„§ 4a

Hraniční průvodka

Občan je povinen při každém překročení státních hranic Československé socialistické republiky odevzdat orgánům pasové kontroly hraniční průvodku, obsahující kromě jeho osobních údajů též údaje, do kterých států a na jakou dobu cestuje. Od této povinnosti je možno upustit, cestuje-li občan do státu, s nímž Československá socialistická republika uzavřela dohodu o bezvízovém styku."

Článek 2

Výjezdní doložky udělené před účinností této vyhlášky, pokud neobsahují výslovný údaj o počtu cest, pro které platí (tzv. trvalé výjezdní doložky), se zrušují. Trvalé výjezdní doložky udělené občanům, kteří se zdržují v cizině, se stávají jednorázovými výjezdními doložkami. Ustanovení tohoto článku se nevztahuje na výjezdní doložky udělené k cestám do států, s nimiž Československá socialistická republika uzavřela dohodu o bezvízovém styku.

Článek 3

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr vnitra:
Pelnář v. r.

Ministr zahraničních věcí:
v. z. **Pleskot** v. r.

Příloha č. 6.

ZÁKON č. 68

ze dne 18. června 1965

o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Vstup na území Československé socialistické republiky

(1) Cizinec smí vstoupit na území Československé socialistické republiky a zdržovat se na něm pouze s platným cestovním dokladem opatřeným československým vízem, pokud mezinárodní smlouvy nestanoví jinak.

(2) Československá víza udělují ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo vnitra a orgány jimi zmocněné. Tyto orgány mohou platnost víza prodloužit nebo zrušit.

(3) Cizincem podle tohoto zákona je každý, kdo podle zákonů Československé socialistické republiky není jejím občanem.

§ 2

Povolení k pobytu

(1) Po uplynutí platnosti československého víza, a nemusí-li být cestovní doklad opatřen vízem po uplynutí platnosti tohoto dokladu, smí se cizinec zdržovat na území Československé socialistické republiky jen má-li povolení k pobytu. Povolení k pobytu udělují orgány zmocněné ministerstvem vnitra.

(2) Povolení k pobytu může být vázáno podmínkami, které lze stanovit i dodatečně. Platnost uděleného povolení k pobytu může být prodloužena.

(3) Na udělení povolení k pobytu není právního nároku.

§ 3

Zákaz pobytu

(1) Cizinci, jehož pobyt na území Československé socialistické republiky není žádoucí, zejména proto, že porušil československé zákony a ostatní předpisy, může být další pobyt zakázán.

(2) O zákazu pobytu rozhodují orgány zmocněné ministerstvem vnitra.

(3) Cizinec, jemuž byl pobyt zakázán, je povinen opustit území Československé socialistické republiky; k tomu účelu může mu být určena přiměřená lhůta.

(4) Cizinec, který se zdržuje na území Československé socialistické republiky neoprávněně, může být vyhoštěn. Do provedení vyhoštění je

cizinec povinen se zdržovat na místě, které mu určí orgány ministerstva vnitra.

§ 4

Hlášení pobytu

(1) Cizinec je povinen hlásit počátek, změnu a ukončení pobytu na území Československé socialistické republiky příslušnému orgánu ministerstva vnitra.

(2) Ubytovatel je povinen dbát, aby cizinec splnil povinnost hlášení pobytu, popřípadě sám oznámit jeho pobyt příslušnému orgánu ministerstva vnitra.

§ 5

Základní povinnosti cizinců

Cizinci zdržující se na území Československé socialistické republiky jsou povinni zachovávat československé zákony a ostatní předpisy.

§ 6

Prováděcí předpisy

Ministerstvo vnitra vydá v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí podrobné předpisy k provedení tohoto zákona.

§ 7

Přechodná ustanovení

Povolení k pobytu udělená cizincům podle zákona č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizincům, se považují za udělená podle tohoto zákona.

§ 8

Závěrečná ustanovení

(1) Ustanovení § 2, § 3 a § 4 tohoto zákona se nevztahují na cizince požívající v Československé socialistické republice diplomatických a konzulárních výsad a imunit a na cizince jim na roveň postavené.

(2) Zrušují se ustanovení § 13 až § 21 zákona č. 52/1949 Sb.

(3) Název zákona č. 52/1949 Sb. ve znění pozdějších předpisů se mění a zní „Zákon o hlášení obyvatelstva".

§ 9

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Novotný v. r.
Laštovička v. r.
Lenárt v. r.

Příloha č. 7.

VYHLÁŠKA č. 69

ministerstva vnitra

ze dne 23. června 1965,

kterou se vydávají podrobnější předpisy o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky

Ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí stanoví podle § 6 zákona č. 68/1965 Sb., o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky:

Oddíl 1

Československá víza

§ 1

(1) Československá víza udělují

a) československé diplomatické mise a konzulární úřady cizincům v zahraničí,

b) okresní oddělení ministerstva vnitra (v krajských městech krajské správy ministerstva vnitra) cizincům, kteří se zdržují na území Československé socialistické republiky a hodlají cestovat do ciziny,

c) oddělení pohraniční kontroly na hraničních přechodech v případech stanovených ministerstvem vnitra.

(2) O prodloužení platnosti československého víza rozhodují okresní oddělení ministerstva vnitra (v krajských městech krajské správy ministerstva vnitra).

(3) Cizincům požívajícím v Československé socialistické republice diplomatických a konzulárních výsad a imunit a cizincům jim na roveň postaveným uděluje československá víza a prodlužuje jejich platnost ministerstvo zahraničních věcí.

(4) Žádost o udělení československého víza nebo prodloužení jeho platnosti se podává na předepsaném tiskopise. Žádost o prodloužení platnosti československého víza musí být podána nejpozději 3 dny před uplynutím jeho platnosti

Oddíl 2

Povolení k pobytu

§ 2

Udělování povolení k pobytu

(1) Žádost o povolení k pobytu se podává u československé diplomatické mise nebo konzulárního úřadu, ve výjimečných případech u ohlašovacího orgánu. O žádosti rozhoduje ministerstvo vnitra.

(2) Průkaz o povolení k pobytu vydává ohlašovací orgán, jemuž je cizinec povinen předložit cestovní doklad, doklad o udělení československého víza, tři fotografie o rozměrech 5,5×6,5 cm, s dolním bílým okrajem 1,5 cm, popřípadě další doklady (jejich překlad), které si ohlašovací orgán vyžádá.

(3) Průkaz o povolení k pobytu se nevydává cizincům mladším 15 let a cizincům zbaveným způsobilosti k právním úkonům.

(4) Průkaz o povolení k pobytu je cizinec povinen nosit stále u sebe a na vyzvání se jím prokazovat.

§ 3

Prodlužování povolení k pobytu

(1) Žádost o prodloužení povolení k pobytu musí být podána nejpozději do 14 dnů před uplynutím jeho platnosti ohlašovacímu orgánu, který o ní rozhodne.

(2) K žádosti o prodloužení povolení k pobytu je cizinec povinen připojit průkaz o povolení k pobytu.

§ 4

Zápisy do průkazu o povolení k pobytu

Zápisy do průkazu o povolení k pobytu provádí ohlašovací orgán. Zaměstnavatelé jsou povinni zapisovat do průkazu o povolení k pobytu počátek a ukončení pracovního (učebního) poměru cizince.

§ 5

Hlášení změn

Cizinec, jemuž bylo uděleno povolení k pobytu, je povinen hlásit příslušnému ohlašovacímu orgánu do 3 dnů na předepsaném tiskopise všechny změny, které nastaly v jeho osobních údajích či okolnostech, za kterých mu bylo uděleno povolení k pobytu, zejména změny jména, příjmení, státní příslušnosti, stavu, narození a úmrtí dítěte, zaměstnání, přerušení nebo ukončení studia nebo praxe, vydání nového cestovního dokladu, a předložit o tom příslušné doklady.

Oddíl 3

Hlášení pobytu

§ 6

Osoby hlášením povinné

(1) Každý cizinec starší 15 let je povinen, pokud dále není stanoveno jinak, hlásit svůj pobyt osobně na předepsaném ohlašovacím tiskopise ohlašovacímu orgánu.

(2) Cizinci mladší 15 let ubytovaní společně s rodiči musí být zapsáni do ohlašovacích tiskopisů rodičů. Není-li cizinec mladší 15 let ubytován u žádného z rodičů, musí být jeho pobyt hlášen na ohlašovacím tiskopise samostatně.

(3) Povinnost hlásit pobyt cizinců mladších 15 let, kteří nejsou ubytováni u žádného z rodičů, a cizinců, kteří pro svůj duševní nebo tělesný stav nemohou tuto povinnost plnit, má ten, kdo je podle příslušných předpisů povinen na ně dozírat nebo jehož dozoru byli svěřeni.

§ 7

Ohlašovací orgány

Ohlašovacími orgány jsou okresní oddělení ministerstva vnitra (v krajských městech krajské správy ministerstva vnitra), příslušná podle místa pobytu cizince na území Československé socialistické republiky.

§ 8

Ubytovatel

Ubytovatelem je

a) vlastník (uživatel) budovy nebo pozemku, který cizince ve své budově nebo na svém pozemku ubytoval,
b) uživatel bytu nebo jiné místnosti, který cizince ve svém bytě nebo místnosti ubytoval,
c) provozovatel ubytovacího, turistického, autokempingového, rekreačního, léčebného, sociálního nebo podobného zařízení (dále jen „ubytovací zařízení"), který cizince ubytoval,
d) každá jiná osoba, která poskytla cizinci jakékoliv ubytování.

§ 9

Povinnosti ubytovatele

(1) Ubytovatel je povinen:

a) přezkoumat totožnost cizince podle jeho cestovního dokladu nebo průkazu o povolení k pobytu,

b) dbát, aby cizinec, kterého ubytoval, splnil ve stanovené lhůtě povinnost hlášení pobytu,

c) neprodleně oznámit ohlašovacímu orgánu cizince, který žádá o ubytování a nemůže nebo odmítá prokázat svou totožnost, nebo nemá platný doklad opravňující k pobytu na území Československé socialistické republiky.

(2) Provozovatel ubytovacího zařízení má kromě povinností uvedených v odstavci 1 tyto povinnosti:

a) provádět zápisy o počátku a ukončení pobytu cizince v ubytovacím zařízení do domovní knihy podle cestovního dokladu cizince nebo průkazu o povolení k pobytu,

b) cizincům, kteří se zdržují na území Československé socialistické republiky na základě cestovního dokladu opatřeného československým vízem, potvrzovat dobu ubytování na tiskopise žádosti o udělení československého víza,

c) u cizinců, kteří se zdržují na území Československé socialistické republiky na základě průkazu o povolení k pobytu, předkládat tento průkaz ohlašovacímu orgánu k zápisu přechodného pobytu,

d) domovní knihu předkládat příslušnému ohlašovacímu orgánu.

§ 10

Hlášení pobytu cizinců, kteří se trvale zdržují na území Československé socialistické republiky

(1) Cizinec, kterému bylo uděleno povolení k pobytu, je povinen hlásit trvalý pobyt ohlašovacímu orgánu.

(2) Počátek trvalého pobytu je cizinec povinen hlásit do 48 hodin po ubytování.

(3) Ukončení trvalého pobytu je cizinec povinen hlásit nejpozději 48 hodin před opuštěním území Československé socialistické republiky.

(4) Počátek a ukončení trvalého pobytu zapisuje ohlašovací orgán do průkazu o povolení k pobytu.

(5) Změnu trvalého pobytu je cizinec povinen hlásit 48 hodin předem tomu ohlašovacímu orgánu, u něhož je hlášen k trvalému pobytu.

(6) Přechodný pobyt mimo místo trvalého pobytu je cizinec povinen hlásit ohlašovacímu orgánu do 48 hodin po ubytování s uvedením doby přechodného pobytu. Dobu přechodného pobytu zapisuje ohlašovací orgán do průkazu o povolení k pobytu.

§ 11

Hlášení pobytu cizinců, kteří se přechodně zdržují na území Československé socialistické republiky

(1) Cizinec, který se přechodně zdržuje na území Československé socialistické republiky na základě cestovního dokladu je povinen hlásit přechodný pobyt do 48 hodin po vstupu na území Československé socialistické republiky pouze ohlašovacímu orgánu příslušnému podle místa prvého ubytování.

(2) Za cizince ubytované v ubytovacím zařízení plní ohlašovací povinnost provozovatel ubytovacího zařízení.

§ 12

Úlevy při hlášení přechodného pobytu

(1) Přechodný pobyt (§ 10 odstavec 6 a § 11)) kratší 48 hodin a ukončení přechodného pobytu se ohlašovacímu orgánu nehlásí.

(2) Státní příslušníci socialistických států jsou povinni hlásit přechodný pobyt podle § 11 odstavce 1 této vyhlášky ohlašovacímu orgánu jen v tom případě, potrvá-li tento pobyt déle než 30 dnů.

§ 13

Ohlašovací tiskopisy

Ohlašovací tiskopisy vydávají cizincům ohlašovací orgány. Cizinec je povinen vyplnit úplně a pravdivě ohlašovací tiskopisy a předložit je ohlašovacímu orgánu současně s cestovním dokladem nebo s dokladem o povolení k pobytu.

Oddíl 4

Závěrečná ustanovení

§ 14

Cizinci požívající v Československé socialistické republice diplomatických a konzulárních výsad a imunit

Ustanovení této vyhlášky o hlášení a povolování pobytu se nevztahuje na tyto cizince:

a) členy diplomatických misí a konzulárních úřadů cizích států a členy jejich rodin žijící s nimi ve společné domácnosti, pokud nejsou občany Československé socialistické republiky,

b) zástupce členských států mezinárodních organizací, jejichž členem je Československá socialistická republika, a na pracovníky těchto organizací požívající v Československé socialistické republice výsad a imunit,

c) zástupce cizích států vysílané do Československé socialistické republiky k mezinárodním jednáním.

§ 15

Povolování úlev

Ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí nebo orgány jimi zmocněné mohou v odůvodněných případech povolit úlevy z ustanovení této vyhlášky.

§ 16

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vyhláška č. 135/1953 Ú. l., o hlášení cizinců a povolování pobytu cizincům.

§ 17

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Ministr:
Kudrna v. r.

archiv bezpečnostních složek

archiv bezpečnostních složek